

تاریخ آزمون

جمعه ۱۳/۰۱/۱۴۰۳

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۱) دوره دوم متوسطه پایه یازدهم انسانی

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه	تعداد سؤال: ۱۰۵

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

شماره	نام مواد امتحانی	تعداد سؤال		مدت پاسخگویی
		تعداد سؤال	تعداد سؤال	
۱	ریاضیات	۱۵	۱	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۲۰	۱۶	۲۰ دقیقه
۳	عربی	۱۵	۳۶	۱۵ دقیقه
۴	تاریخ	۱۰	۵۱	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیا	۱۰	۶۱	۱۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی	۱۰	۷۱	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه	۱۵	۸۱	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰	۹۶	۱۰ دقیقه

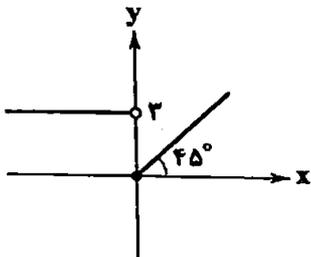
- 1 امروز امیر(دانشجوی رشته حقوق) و برادر کوچک ۸ ساله اش با هم به سینما می روند. امیر به فیلم های کمدی، اکشن و تاریخی و برادرش به فیلم های کودک و کمدی علاقه دارد. بهای بلیت برای هر نفر ۶۰ هزار تومان می باشد. اگر امیر تخلیف ۳۰ درصدی دانشجویی داشته باشد. آن ها به تماشای چه فیلمی می روند و چه قدر هزینه می کنند؟ (بلیت کودکان زیر ۱۰ سال شامل ۱۵ درصد تخلیف می باشد).
- (۱) کمدی - ۱۰۲ هزار تومان (۲) کمدی - ۹۳ هزار تومان (۳) کودک - ۱۰۲ هزار تومان (۴) کودک - ۹۳ هزار تومان
- 2 اگر f و g دو تابع باشند به طوری که $f = \{(7, 3), (-3, 5), (0, 2)\}$ ، $f = \{(a^2 - 3a - 28, 5), (2, 8)\}$ و $g = \{(0, 7)\}$ باشند. مقدار $f(\frac{g}{f})$ کدام است؟

(۱) ۳ (۲) -۳ (۳) ۵ (۴) -۵

- 3 اگر $f(x) = x^2 - 3$ و $g = \{(-1, 2), (0, 0), (3, -1), (2, 1)\}$ باشد. نمایش پیکانی تابع $f^2 + \frac{g}{f}$ چند پیکان دارد؟

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

- 4 اگر $f(x) = \sqrt{x+1}$ ، $g(x) = \text{sign}(-x)$ و نمودار تابع h به شکل زیر باشد. حاصل $\frac{f(g(-\sqrt{\pi}))}{2h(f) - h(-3)}$ کدام است؟

(۱) $\frac{\sqrt{2}}{5}$

(۲) $\frac{1}{5}$

(۳) $\frac{\sqrt{2}}{11}$

(۴) $\frac{1}{11}$

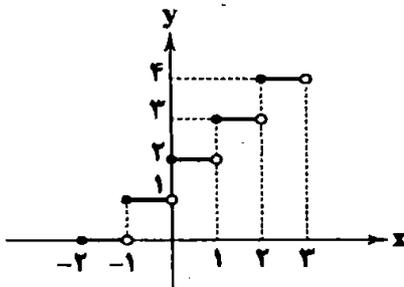
- 5 بخشی از تابع f به صورت نمودار زیر و تابع ثابت g با برد $\{2\}$ را در نظر بگیرید. کدام است $(f-g)(x)$ ؟

(۱) $[x+2]$

(۲) $[x-2]$

(۳) $[2x]+2$

(۴) $[x]$

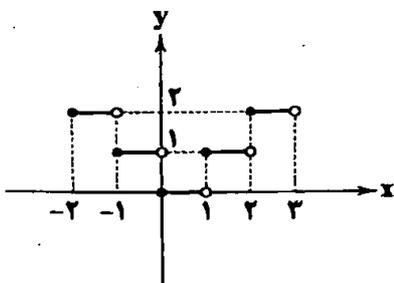
- 6 اگر $f(x) = [x]$ و $g(x) = \text{sign}(x)$ باشد، نمودار زیر، بخشی از نمودار کدام تابع است؟

(۱) $f+g$

(۲) $f^2 - g$

(۳) fg

(۴) $f^2 - g^2$

- 7 یک هولدینگ در حوزه تولید تجهیزات اتاق عمل از دو شرکت A و B ایجاد شده است. توابع درآمد و هزینه شرکت A به

صورت $5x + \frac{1}{4}x^2 - 1100$ و توابع درآمد و هزینه شرکت B به صورت $2x + \frac{1}{4}x^2 - 1300$ می باشد. نقطه سربه سر

تولیدات این هولدینگ شامل تجهیز چند اتاق عمل می شود؟ (x تعداد اتاق های عمل است).

(۴) ۲۰۰

(۳) ۴۰

(۲) ۲۰

(۱) ۱۰

۸- اگر $f = \{(x, 2x^2) | x \in \mathbb{N}, x < 20\}$ و $g = \{(x, \frac{1}{x}x^{-2}) | x \in \mathbb{N}\}$ باشد، مجموع بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین مقدار برد تابع $(fg)(x)$ کدام است؟

(۱) -۱۰ (۲) -۹ (۳) ۹ (۴) ۱۰

۹- اگر $f(x) = -2x$ با دامنه اعداد حقیقی، $g(x) = \text{sign} x$ با دامنه اعداد حقیقی لافنی و $h(x) = |2x-2|$ را در بازه $-4 < x \leq 4$ و $s(x) = \frac{1}{p} f(x)g(x)h(x)$ را در نظر بگیریم، حاصل $s(2) - s(0)$ کدام است؟

(۱) ۲ (۲) -۲ (۳) ۱ (۴) -۱

۱۰- در کدام گزینه تعریف شاخص نا درست است؟

(۱) تورم: تغییر متوسط قیمت کالاها و خدمات در طول زمان

(۲) خط فقر: بیشینه درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه مورد نیاز است.

(۳) شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی: متوسط مبلغ پرداخت شده از سوی مصرف‌کنندگان برای مجموعه‌ای از تعداد زیادی کالا و خدمات در طول یک سال است.

(۴) درجه خوانایی متن: میزان سهولت درک متن از طریق انتخاب واژه‌های مناسب و رعایت قواعد نگارش است.

۱۱- هزینه‌های صرف‌شده برای خرید نوشت‌افزار و پوشاک در سال ۱۳۹۰ به ترتیب برابر با ۱۸ و ۲۳۰ هزار تومان بوده است. اگر شاخص بهای نوشت‌افزار و پوشاک در سال ۱۳۰۱ به ترتیب برابر ۴۸۰ و ۷۵۰ باشد، برای خرید همان دو کالا در سال ۱۴۰۱ چقدر بیشتر باید پرداخت شود؟ (سال پایه ۱۳۹۰ و شاخص بهای کالا و خدمات آن ۱۰۰ است.)

(۱) ۱۶۵۴۳۰۰ (۲) ۱۵۶۴۳۰۰ (۳) ۱۶۵۴۳۰۰ (۴) ۱۵۶۴۳۰۰

۱۲- یک سبد مواد غذایی شامل ۳۰۰۰ قرص نان، ۵۰ کیلوگرم گوشت قرمز و ۶۰ کیلوگرم برنج در سال ۱۳۹۲ (سال پایه) و سال ۱۴۰۰ مورد بررسی قرار گرفته است. قیمت واحد اقلام نامبرده در سال پایه به ترتیب ۱۰۰، ۴۵۰۰۰ و ۱۵۰۰۰ بوده است و در سال موردنظر به ترتیب ۱۵۰۰۰، ۵۰۰۰۰۰ و ۶۵۰۰۰ تومان بوده است. مقدار حدودی تورم این سبد کالا کدام است؟

(۱) ۸۸۷ (۲) ۸۷۸ (۳) ۸۸۶ (۴) ۸۶۸

۱۳- یک کتاب از ۴۲۰۰ کلمه در ۲۸۰ جمله که ۴۶۲ کلمه دشوار در آن‌ها وجود دارد تشکیل شده است. شاخص پایه آموزش برای این کتاب کدام است؟

(۱) ۱۱ (۲) ۱۰ (۳) ۹ (۴) ۸

۱۴- درآمد کارکنان یک شرکت به صورت افزایشی $\frac{12}{5}$ ، ۱۱، ۱۰، ۸، ۴/۵، ۴، ۲ میلیون تومان است. اگر خط فقر به روش نصف میانگین و نصف میانه برابر باشد، x کدام است؟

(۱) $\frac{20}{7}$ (۲) ۵ (۳) ۱۰ (۴) $\frac{20}{3}$

۱۵- تعداد شاغلین در یک جامعه برابر ۱۵۸۴۱ نفر است. یک شرکت، ۹۰۰ نفر از این جامعه را استخدام کرده و مقرر گردیده از ابتدای فصل بعد شروع به کار کنند. در این جامعه ۱۲۵۹ نفر همچنان در جست‌وجوی کار هستند. چند نفر باید به تعداد شاغلین اضافه شود که نرخ بیکاری ۱۱ درصد شود؟ (تمام افراد ۱۶ ساله و بیشتر فرض می‌شوند)

(۱) ۹۰ (۲) ۱۷۹ (۳) ۲۸۱ (۴) ۳۲۰

۱۶- کدام گزینه اطلاعات درستی درباره جریان شعر در سبک هندی ارائه نمی‌کند؟

(۱) سبک هندی از اوایل قرن یازدهم تا اواسط قرن دوازدهم به مدت ۱۵۰ سال در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت.

(۲) شاعران سبک هندی به تبدیل موضوعات کهن به مضامین تازه و بازسازی اندرژها و تمثیل‌های کهن توجه نشان دادند.

(۳) با ورود شعر به میان عامه مردم، مضمون‌ها و قلمروهای تازه‌ای در شعر پدید آمد.

(۴) با روی آوردن عامه مردم به شعر، به استواری و سلامت شعر افزوده شد.

۱۷- در همه گزینه‌ها، واژه‌ای به کار رفته است که پیش از «دوره هندی» در شعر رایج نبود، به جز _____.

(۱) از لب خاموش طوفان جنون را ساحلم

(۲) این حساب بی‌نفس پل بست جیحون مرا

(۳) می‌شود از تنگ چشمان دستگاه عیش تنگ

(۴) به هر چه گوش نهی قصه پریشانی‌ست

- ۲۸- در کدام گزینه همه نمونه‌ها از ترکیب دو رکن «مقتعلن» و «مفاعلن» ساخته شده است؟
- ۱) از همگان گستهای - از شب ظلمت رستهای - باز به سوی ما بیا
  - ۲) آتش جان ما شدی - در غم خود رها شدی - جانب کوی ما بیا
  - ۳) کفش نمی‌سرودمت - چشم نمی‌گشودمت - خفته من سوزاندی
  - ۴) از تو جدا نمی‌شوم - سوی کسی نمی‌روم - گر چه مرا رها کردی
- ۲۹- کدام گزینه با مصراع «عسرت رضوان شدی چونک رضا یافتی» هموزن است؟
- ۱) بیست هزار آرزو بود مرا پیش از این
  - ۲) دیگر از آن جفیم نماز نباشد
  - ۳) روی مپوشان که بهشتی بود
  - ۴) خواجه بیا خواجه بیا خواجه دگر یار بیا
- ۳۰- تطبیع هجایی بیت «گفتی به غم بنشین یا از سر جان برخیز / فرمان برمت جفا بنشینم و برخیزم» در کدام گزینه به درستی آمده است؟
- ۱) --- / UU--- / --- / UU---
  - ۲) - U- / - U- / - U- / - U-
  - ۳) - U- / UU- / UU- / UU-
  - ۴) - U- / U- / U- / U-
- ۳۱- کدام گزینه با بیت «تیزی تیفش ببرد گرمی آتش بین / تیغ چه جنس از عرض نفس چه جوهر شکسته هموزن است؟
- ۱) باز چه شد تو را دلا باز چه مگر تندی
  - ۲) هر صه دل بی‌کسرن گم شده در وی جهان
  - ۳) تیغ به دست آمدی و دست شریلی
  - ۴) ای تن و جان بنده او بند شکر خنده او
- ۳۲- کدام گزینه با بیت «هر فرام نامهای است صورت حالی در او / نامه نوشتن چه سود؟ چون نرسد سوی دوسته هموزن است؟
- ۱) چون بتواند نشست آن که دلش غایب است
  - ۲) من مرفکی پرستانم زن در نفس بنسنام
  - ۳) حد زبانی نذرند این خدایان حسن
  - ۴) چو نرگس چشم بخت از خواب بر حلت
- ۳۳- کدام گزینه با بیت زیر تناسب معنایی ندارد؟
- های گل که موج خنده‌ها از سر گذشته است
- ۱) چون فنجه دل ز هر یک باید چو عقیق کند
  - ۲) از نمانشای دل صد بار نام غافل می‌مانی
  - ۳) خاک شو خاک ز آغاز که دوران سپهر
  - ۴) منشین ز سر پای که تا چشم زنی
- ۳۴- مفهوم بیت «آینه سکندر جلم می‌است بنگر / تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دلراه از کدام گزینه دریافت می‌شود؟
- ۱) به پیش آینه دل هر آن چه می‌دارم
  - ۲) از دل روشنم لاسر دو عالم بدست
  - ۳) چند بزم بلده پنهان با حرفان ساختن؟
  - ۴) ماه مجلس نیشب آینه با من صاف کرد
- ۳۵- کدام گزینه با بیت زیر تناسب تصویری ندارد؟
- «کجا دل هرزه‌گرد من رفت به چمن زلف او
- ۱) چنگ در زنجیر زلفش چون زدم دیوانه‌وار
  - ۲) چمن زلف تو را اگر به تلال
  - ۳) ولنگ دست نیلوم زدن در آن سر زلف
  - ۴) ز سر هر سوی چو زنجیر تو دیوانه‌لی‌ست
- ۳۶- کدام گزینه با بیت «مفاعلن» و «مفاعلن» ساخته شده است؟
- ۱) از همگان گستهای - از شب ظلمت رستهای - باز به سوی ما بیا
  - ۲) آتش جان ما شدی - در غم خود رها شدی - جانب کوی ما بیا
  - ۳) کفش نمی‌سرودمت - چشم نمی‌گشودمت - خفته من سوزاندی
  - ۴) از تو جدا نمی‌شوم - سوی کسی نمی‌روم - گر چه مرا رها کردی
- ۳۷- کدام گزینه با مصراع «عسرت رضوان شدی چونک رضا یافتی» هموزن است؟
- ۱) بیست هزار آرزو بود مرا پیش از این
  - ۲) دیگر از آن جفیم نماز نباشد
  - ۳) روی مپوشان که بهشتی بود
  - ۴) خواجه بیا خواجه بیا خواجه دگر یار بیا
- ۳۸- تطبیع هجایی بیت «گفتی به غم بنشین یا از سر جان برخیز / فرمان برمت جفا بنشینم و برخیزم» در کدام گزینه به درستی آمده است؟
- ۱) --- / UU--- / --- / UU---
  - ۲) - U- / - U- / - U- / - U-
  - ۳) - U- / UU- / UU- / UU-
  - ۴) - U- / U- / U- / U-
- ۳۹- کدام گزینه با بیت «تیزی تیفش ببرد گرمی آتش بین / تیغ چه جنس از عرض نفس چه جوهر شکسته هموزن است؟
- ۱) باز چه شد تو را دلا باز چه مگر تندی
  - ۲) هر صه دل بی‌کسرن گم شده در وی جهان
  - ۳) تیغ به دست آمدی و دست شریلی
  - ۴) ای تن و جان بنده او بند شکر خنده او
- ۴۰- کدام گزینه با بیت «هر فرام نامهای است صورت حالی در او / نامه نوشتن چه سود؟ چون نرسد سوی دوسته هموزن است؟
- ۱) چون بتواند نشست آن که دلش غایب است
  - ۲) من مرفکی پرستانم زن در نفس بنسنام
  - ۳) حد زبانی نذرند این خدایان حسن
  - ۴) چو نرگس چشم بخت از خواب بر حلت
- ۴۱- کدام گزینه با بیت زیر تناسب معنایی ندارد؟
- های گل که موج خنده‌ها از سر گذشته است
- ۱) چون فنجه دل ز هر یک باید چو عقیق کند
  - ۲) از نمانشای دل صد بار نام غافل می‌مانی
  - ۳) خاک شو خاک ز آغاز که دوران سپهر
  - ۴) منشین ز سر پای که تا چشم زنی
- ۴۲- مفهوم بیت «آینه سکندر جلم می‌است بنگر / تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دلراه از کدام گزینه دریافت می‌شود؟
- ۱) به پیش آینه دل هر آن چه می‌دارم
  - ۲) از دل روشنم لاسر دو عالم بدست
  - ۳) چند بزم بلده پنهان با حرفان ساختن؟
  - ۴) ماه مجلس نیشب آینه با من صاف کرد
- ۴۳- کدام گزینه با بیت زیر تناسب تصویری ندارد؟
- «کجا دل هرزه‌گرد من رفت به چمن زلف او
- ۱) چنگ در زنجیر زلفش چون زدم دیوانه‌وار
  - ۲) چمن زلف تو را اگر به تلال
  - ۳) ولنگ دست نیلوم زدن در آن سر زلف
  - ۴) ز سر هر سوی چو زنجیر تو دیوانه‌لی‌ست

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٤٢ - ٣٦):

٣٦- (أَقْلَمُ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا)

- (١) «و آیا به آسمان بالای سرشان نمی نگرند که چگونه آن را بنا کرده ایم؟»
- (٢) «و آیا به آسمان در بالای سرشان نگاه نکرده اند، چگونه آن را بنا کردیم؟»
- (٣) «و آیا به آسمان در بالای سر خود نگاه نکرده اید که چگونه بنا شده است؟»
- (٤) «و چگونه است که به آسمان بالای سرشان که آن را بنا نهادیم، ننگریسته اند؟»

٣٧- «إِذَا أَخْطَأَ أَحَدٌ فِي حَقِّكَ فَسَامِحْهُ عَسَىٰ أَنْ يَتَنَبَّهَ وَيُغَيِّرَ سُلُوكَهُ»:

- (١) اگر کسی حق تو را پایمال کرده، باید از او درگذری، شاید آگاه شود و رفتارش تغییر کند!
- (٢) هر گاه احدی در حق تو اشتباه کرده، او را ببخش، امید است هوشیار شود و رفتار خود را تغییر دهد!
- (٣) هر گاه کسی در حق تو اشتباه کرده، باید او را ببخشی، زیرا متنبه می شود و رفتارهایش را تغییر می دهد!
- (٤) چنانچه شخصی در حق تو ظلمی کرده، او را ببخش، زیرا او را هوشیار می سازد و رفتارش را تغییر می دهد!

٣٨- «إِنَّ تَشْحَنِي رَصِيدَ جَوَالِكَ بِمَقْدَارِ خَمْسَةِ وَعَشْرِينَ رِيَالًا عِبْرَ الْإِنْتَرْنِتِ يَمَكِّنُكَ أَنْ تَتَّصِلَ مِنْ جَدِيدًا»:

- (١) اگر شارژ گوشی همراهت به میزان بیست و پنج ریال شارژ شود، می توانی مجدداً تماس برقرار کنی!
- (٢) اگر شارژ گوشی همراهت را از طریق اینترنت به میزان بیست و پنج ریال شارژ کنی، می توانی مجدداً تماس بگیری!
- (٣) بعد از آن که شارژ گوشی ات را بیست و پنج ریال از طریق اینترنت شارژ کردی، مجدداً تماس برایت برقرار می شود!
- (٤) چنانچه از طریق اینترنت موبایلت به میزان بیست و پنج ریال شارژ شود، برقراری ارتباط برایت مجدداً میسر خواهد شد!

٣٩- «لِنَعْلَمَنَّ أَنَّ الصَّادِقِينَ يَبْلُغُونَ بِصِدْقِهِمْ مَا لَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُونَ بِاِحْتِيَالِهِمْ»:

- (١) می دانیم که راستگویان با صداقت ورزی به چیزهایی می رسند که دروغگویان با دروغگویی به آن ها نرسیده اند!
- (٢) باید بدانیم که راستگویان با راستگویی خود به چیزی می رسند که دروغگویان با فریبکاری شان به آن نمی رسند!
- (٣) قطعاً آگاهی داریم که راستگویانند که با صداقتشان به چیزی می رسند که دروغگویان با فریبکاری بدان نخواهند رسید!
- (٤) خوب است بدانیم که راستگویان با راستگویی شان به چیزی رسیده اند که دروغگویان با مکر و فریب بدان نرسیده اند!

٤٠- «كَانَ وَالِدُهَا يَفْكَ الْأَسِيرَ وَيُطْعِمُ الْجَائِعَ وَالْفَقِيرَ فَأَطْلِقُوا هَا»:

- (١) پدرش اسیر را آزاد می کرد و به گرسنه و فقیر غذا می داد، پس او را آزاد کنید!
- (٢) پدرش اسیر را آزاد کرده بود و به گرسنه و فقیری غذا داده بود، پس رهاش کنید!
- (٣) پدر او اسیران را آزاد می کرد و گرسنه و فقیر را سیر می کرد، پس او را آزاد کردند!
- (٤) پدرش اسیر را آزاد کرده بود و به گرسنه و بیچاره ای غذا داده بود، پس رهاش کنید!

٤١- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (١) لَا تَرْجِعُوا إِلَى الْوَرَاءِ يَا أَوْلَادِي! أَيُّ فِرْزِنَاتِمُ، بِه عَقْبُ بَلْزِ نَمِي كَرْدِيدَا
- (٢) لِمَ تَرْجِعُونَ إِلَى أَعْمَالٍ نَهَيْتُمْ عَنْهَا! بَرَى جِهَ بَه كَارِهَائِي كَه شَمَا رَا لَزْ أَنْ هَا نَهِي كَرْدِمَامُ، بِلْزِمِي كَرْدِيدَا
- (٣) لَنْ أَرْجِعَ إِلَى الْبَيْتِ قَبْلَ أَنْ أَنْتَهِيَ مِنْ عَمَلِي! بِه خَانَه بَرْنَمِي كَرْدَمُ پِيَشْ لَزْ أَنْ كَه كَلَرَمُ تَمَامُ شَوْدَا
- (٤) إِنَّ الْأَوْلَادَ لَمْ يَرْجِعُوا إِلَى الْبَيْتِ بَعْدَ انْتِهَاءِ الْمَدْرَسَةِ! فِرْزَنْدَانُ بَعْدَ لَزْ پَايَانِ مَدْرَسَه بَه مَنْزِلَ بَرْنَمِي كَرْدِيدَا

٤٢- عَيْنُ الصَّحِيحِ: «بِه عَزْتَمَنْدِي كَه خَوَارُ شُدَه اسْتَه، بَايْدَ رَحْمَ أَوْرَنْدَلَه»:

- (١) يَجِبُ أَنْ يُرْحَمَ عَزِيْرٌ ذُلًّا
- (٢) لِيُرْحَمَ الْعَزِيْرُ إِذَا قَدْ ذُلًّا
- (٣) لِيُرْحَمُوا عَزِيْرًا قَدْ ذُلًّا
- (٤) عَلَيْهِمْ أَنْ يَرْحَمُوا الْعَزِيْرَ الدَّلِيلَ

■ إقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النص (٢٣ - ٢٥):

يُمَارِسُ الصيام في مختلف الديانات و بأشكال مختلفة. ففي المسيحية يُعتبر الصيام ركناً من أركانها. و هو عبارة عن الامتناع عن تناول كُلِّ الأطعمة التي ترتبط باللحوم و البيض و الحليب و جميع مشتقاته كالخبز في أيام مُحدّدة و يأكل الصائم فيها الخضروات و الفواكه. تختلف تقاليد الصوم و آدابه في الطوائف المسيحية فبعضها تصوم أربعين يوماً بينما يصوم بعض آخر خمسين يوماً من السنة. و قد جاء في القرآن الكريم أنّ الصيام كان مفروضاً قبل الإسلام: (يا أيها الذين آمنوا كتب عليكم الصيام كما كتب على الذين من قبلكم لعلكم تتقون). فالمسيحيون كالمسلمين يعتقدون أنّ الصيام مفيد للجسم و النمو الروحي في الإنسان

٢٣- على حسب النص ..... عيّن الصحيح:

(١) آداب الصيام بين المسيحيين سواء و عليهم الالتزام بها

(٢) إنّ الامتناع عن اللذات و الشهوات أمر نراه في جميع الأديان

(٣) على الصائم المسيحي أن لا يأكل أي شيء حتى الماء و الفاكهة

(٤) جميع من يؤمنون بالمسيح يصومون خمسين يوماً من أيام السنة

٢٤- عيّن الصحيح:

(١) لم يكن الصيام واجباً على المسيحيين

(٢) كان المسيحيون أوّل من كتب عليهم الصيام

٢٥- عيّن الخطأ في التحليل الصرفي و الإعراب لما تحته خط:

«يُمَارِسُ - مُخْتَلِفَةٌ - الأَطْعَمَةُ - تختلف»

(١) يُمَارِسُ: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي من باب مُفاعلة - مجهول / فعل و نائب فاعله «الصيام»

(٢) مُخْتَلِفَةٌ: اسم - مفرد مؤنث - اسم مفعول من مصدر اختلاف - نكرة / مضاف إليه و مجرور بالكسرة

(٣) الأَطْعَمَةُ: اسم - جمع تكسير (مفردة: طعام) - معرّف بأل - معرب / مضاف إليه لكلمة «كُلِّ» و مجرور

(٤) تُخْتَلِفُ: فعل مضارع - مزيد ثلاثي من باب افتعال - معلوم - معرب / فعل و فاعله «تقاليد»

■ عيّن المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (٥٠ - ٤٦):

٢٦- عيّن الخطأ في ضبط حركات المفردات:

(١) إنّ الامتحانات تُساعد الطلاب على تعلّم الدروس

(٢) كان أبوها يميّن المظلومين على شدايد الدهرا

٢٧- عيّن الخطأ فيما أشير إليه بخط:

(١) كان أبوها يفك الأسيرا ← مترادفه: يأسر

(٢) كان الطفل يشعر بالجوع فأطعمته ← متضاده: الشبع

٢٨- «الدهر يومان؛ يوم لك و يوم عليك» عيّن ما يناسب مفهوم العبارة:

(١) أسايش دو گیتی تفسیر این دو حرف است / با دوستان مرّوت با دشمنان مدارا

(٢) اندازہ نگہ دار کہ اندازہ نکوست / ہم لایق دشمن است و ہم لایق دوستا

(٣) روزگار است کہ گہ عزّت دهد گہ خوار دارد / چرخ بازیگر از این بازیچهها بسیار دارد

(٤) دشمن دانا کہ غم جان بؤد / بهتر از آن دوست کہ نادان بؤد

٢٩- عيّن حرف اللام يختلف عن البقيّة:

(١) لنستمع إلى كلام المعلم جيداً علينا أن نصمتا

(٢) لنستمع إلى كلام الحق و نعمل به و إن كان مرّاً

٥٠- عيّن الصحيح في النفي:

(١) أكلنا ← لم نأكل

(٢) سوف نذهب ← لا سوف نذهب

(٣) كانوا يقولون ← لا كانوا يقولون

(٤) كانوا يقولون ← لا كانوا يقولون

- ۵۱- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره اقدامات فرمانروایان سلسله‌های مسلمان ایرانی در حد فاصل قرن‌های سوم تا پنجم هجری صحیح است؟
- (الف) حسن بن زید ← بنیان‌گذار حکومت علویان طبرستان و از سادات علوی شیعه‌مذهب بود.
 (ب) عمرو لیث ← در زمان او، دشمنی و درگیری میان صفاریان و خلافت عباسی کاهش یافت.
 (ج) مرداوید ← خیال حمله به بغداد را داشت اما پیش از اقدام به این کار، توسط غلامان شورشی خود کشته شد.
 (د) یعقوب لیث ← شاعران را به سرودن شعر فارسی تشویق می‌کرد.
 (ه) احمد ← از بنیان‌گذاران حکومت آل بویه بود که با مشاهده وضع نابسامان خلافت، بغداد را تسخیر کرد.
- ۵ (۱) ۴ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴)
- ۵۲- با توجه به سلسله‌های حکومتی ایران از اواخر قرن چهارم تا اوایل قرن هفتم هجری، ترتیب رویدادهای زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
- (الف) آتش زدن کتابخانه ری به بهانه وجود کتاب‌های فلسفی (ب) پیروزی سلطان تکش بر طغرل سوم
 (ج) خروج خلیفه عباسی از زیر سلطه آل بویه
- ۱) «الف» پس از «ب» و پیش از «ج»
 ۲) «ب» پیش از «الف» و پس از «ج»
 ۳) «ج» پیش از «ب» و پس از «الف»
 ۴) «ب» پیش از «ج» و پس از «الف»
- ۵۳- چه عاملی موجب شد که سلطان محمد خوارزمشاه از ظهور قدرت مغولان غافل بماند؟
- ۱) درگیری‌های داخلی و سرگرم شدن او به لشکرکشی به هند
 ۲) اختلاف سیاسی و درگیری او با خلافت عباسی
 ۳) توجه او به گسترش فتوحات در غرب قلمرو خود
 ۴) آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران
- ۵۴- کدام گزینه به ترتیب درباره دوره حکومت ایلخانان قبل و بعد از غازان خان صحیح است؟
- ۱) تصوف رشد قابل توجهی داشت - توجه به اقتصاد شهری و تجاری، مانع از رشد بخش کشاورزی شد.
 ۲) دیوان‌سالاران ایرانی، نقش فعالی در اداره امور حکومت داشتند - رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه، از امتیازات و اختیارات فراوانی برخوردار شدند.
 ۳) مبنای نظام حقوقی و قضایی مغولان، یاسا بود - نظام مالیاتی تا حدودی اصلاح شد.
 ۴) چندین حکومت محلی غیرمغولی در مناطق مختلف ایران به وجود آمدند - حکومت ایلخانی، ماهیت ایرانی و اسلامی یافت.
- ۵۵- چه تعداد از عبارت‌های زیر از ویژگی‌های عصر مغول - تیموری است؟
- «اتحاد و زندگی مسالمت‌آمیز پیروان مذاهب و فرق اسلامی - رشد قابل توجه طریقت‌های صوفیانه - رشد و رونق هنر نگارگری و نقاشی - پیشرفت فنون و شیوه‌های معماری - احیای فعالیت‌های علمی و آموزشی»
- ۵ (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴)
- ۵۶- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را درباره «هنر و معماری عصر تیموری» به درستی بیان شده است؟
- (الف) احداث بناهای عظیم، ساخت گنبدها، طاق‌ها، ایوان‌ها و مناره‌های بلند و تزئین ساختمان‌ها با گچ‌بری و کاشی‌کاری از ویژگی‌های مهم معماری این دوره بود.
 (ب) در این دوره، مصور کردن کتاب‌های گوناگون از نجوم گرفته تا شاهنامه و دیوان‌های شعر به لحاظ کمی و کیفی افزایش یافت.
 (ج) یکی از ویژگی‌های فلزکاری این عصر، طلاکاری روی فلزات است.
- ۱) غ - ص - غ
 ۲) ص - ص - غ
 ۳) ص - غ - ص
 ۴) ص - ص - ص
- ۵۷- به ترتیب هر یک از رویدادها و ویژگی‌های حکومتی زیر مربوط به دوران فرمانروایی کدام پادشاهان صفوی است؟
- (الف) شکست از بکان در نبرد مرو (ب) تأسیس مکتب نگارگری قزوین
 (ج) افزایش فشار بر اقلیت‌های دینی (د) انضمام عتبات عالیات به قلمرو صفوی
- ۱) شاه عباس اول - شاه تهماسب اول - شاه سلطان حسین - شاه اسماعیل اول
 ۲) شاه اسماعیل اول - شاه تهماسب اول - شاه سلطان حسین - شاه عباس اول
 ۳) شاه اسماعیل اول - شاه عباس اول - شاه سلیمان - شاه عباس اول
 ۴) شاه عباس اول - شاه عباس اول - شاه سلیمان - شاه اسماعیل اول

۵۸. با توجه به رابطه هدف - وسیله کدام گزینه در باره دورا حکومت شاه عباس اول صفوی نادرست است؟

- ۱) تأسیس هرینا اداره سپاه صفوی - تبدیل از اسی گسترده به ادلاک خاصه پادشاهی
  - ۲) بهبود وضع مردم و رفاه و آسایش عمومی - گسترش مناسبات اقتصادی با کشورهای اروپایی و همسایگان
  - ۳) تشکیل سپاه دائمی و حرفه‌ای از میان جوانان گرجی، ارمنی و ترکمنی - تقویت قدرت سیاسی و نظامی دولت مرکزی
  - ۴) ایجاد نهاد سیاسی و فرارزی نظام و امنیت در داخل کشور - کاهش قدرت سیاسی و نظامی امیرای فرانس
۵۹. به ترکیب هر یک از عبارات‌های زیر به کدام یک از شخصیت‌های بزرگ عصر صفوی اشاره دارند؟
- الف) شاخص ترین چهره فلسفی عصر صفوی
  - ب) مؤلف کتاب «معارف‌الانوار»
  - ج) از بنیان گذاران مکتب فلسفی اصفهان
  - د) از خوشنویسان به نام عصر صفوی

- ۱) صدرالدین محمدبن فرام نسرازی - محمدباقر مجلسی - میرداماد - مرتضی هروی
- ۲) ملاصدرا - محمدتقی مجلسی - شیخ بهایی - مرتضی هروی
- ۳) شیخ بهایی - محمدتقی مجلسی - میرداماد - میرصادق
- ۴) صدرالمتألهین - محمدباقر مجلسی - شیخ بهایی - میرصادق

۶۰. شکوفایی معماری در عصر صفوی تحت تأثیر چه عواملی بود؟

- الف) توسعه دانش و خلافت معماران ایرانی تحت تأثیر افرادی چون آقا رضا عباسی
- ب) ثبات و امنیت و حمایت پادشاهان
- ج) ورود کمال‌الدین بهزاد به تبریز و ترکیب مکتب هرات با عناصر جدید
- د) بر ظهور هنری از تجارب معماری فاخر عصر تیموری

۴ - ب - د

۲ - الف - ج

۲ - ج - د

۱ - الف - ب

۶۱. چه تعداد از عبارات‌های زیر، دربارهٔ ناحیه سیاسی صحیح است؟

- الف) به بخشی از سطح زمین گفته می‌شود که تحت مدیریت سیاسی یا فرمانروایی یک قدرت سیاسی باشد.
- ب) قلمرو و فضای جغرافیایی، سازهٔ انسانی و نظام مدیریت ارکان آن هستند.
- ج) قانونی دارد که قدرت سیاسی از آن نقطه در سطح کل ناحیه اعمال می‌شود.
- د) دارای قلمرویی است که به وسیله خطوط اعتباری و قراردادی از ناحیه دیگر جدا می‌شود.
- ه) می‌تواند یک روستا، یک شهر، یک استان، یک کشور و حتی ناحیه وسیعی فراتر از یک کشور باشد.
- و) مطالعه آن، یکی از موضوعات رشتهٔ جغرافیای سیاسی است.

۲ (۴)

۴ (۳)

۶ (۲)

۵ (۱)

۶۲. چه تعداد از عبارات‌های داده‌شده دربارهٔ کشورهای عضو اتحادیهٔ اروپا درست است؟

- الف) این کشورها، مستقل اما متحد هستند.
- ب) از نظام مدیریت مشترکی تبعیت می‌کنند.
- ج) در امور سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت و محیط زیست، از شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند.
- د) اغلب آن‌ها یورو را به عنوان واحد پول مشترک پذیرفته‌اند.
- ه) اخذ روایید بین این کشورها لغو شده است.

۵ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۶۳. کدام گزینه، عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟

- هاز جمله نواحی‌ای که نظام مدیریت مخصوص به خود دارد، ..... است که .....
- ۱) بندر هنگ‌کنگ - قوانین مالیاتی و گمرکی در مورد سرمایه‌گذاری در آن اجرا نمی‌شود.
- ۲) نخجوان در جمهوری آذربایجان - به دلیل شرایط قومی و مذهبی و نظایر آن، از استقلال محدودی برخوردار است.
- ۳) منطقه آزاد قشم - برخی قوانین و مقررات ایران در آن اجرا نمی‌شود.
- ۴) کردستان در عراق - در اداره امور داخلی تا حدودی مستقل و در سیاست خارجی تابع حکومت مرکزی است.

۶۴- مبنای تقسیم‌بندی نواحی سیاسی به انواع مختلف چیست و اتحادیه اروپا از چه نوعی است؟

- ۱) مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریتی که آن را اداره می‌کند - ناحیه سیاسی فراملی
- ۲) نوع مدیریت فضای جغرافیایی و چگونگی توزیع قدرت در پهنه سرزمین - ناحیه سیاسی فراملی
- ۳) مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریتی که آن را اداره می‌کند - ناحیه سیاسی منطقه‌ای
- ۴) نوع مدیریت فضای جغرافیایی و چگونگی توزیع قدرت در پهنه سرزمین - ناحیه سیاسی ویژه

۶۵- الف) دولت‌های غربی معتقدند که تسلط بر شبه جزیره کریمه، فرمانروایی بر دریای سیاه و منطقه اوراسیاست و به همین دلیل به پیوستن کریمه به روسیه اعتراض دارند.

ب) براساس تصمیم و توافق حکومت‌های انگلستان و فرانسه طی قرارداد مشترکی، عملیات احداث تونل مانس آغاز و به بهره‌برداری رسید.

ج) امروزه کشورهای سلطه‌گر با ایجاد پایگاه‌های نظامی و نفوذ در کشورهای حاشیه خلیج فارس، به دنبال به دست گرفتن کنترل منطقه هستند.

۱) در عبارت «الف» و «ج»، فضای جغرافیایی، متأثر از سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی کشورها است.

۲) در عبارت «الف» برخلاف «ج»، تصمیمات سیاسی متأثر از فضای جغرافیایی است.

۳) در عبارت «ب» و «الف»، فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی تأثیرگذار بوده است.

۴) در عبارت «ب» برخلاف «ج»، تصمیم‌گیری‌های سیاسی بر فضای جغرافیایی اثرگذار بوده است.

۶۶- با توجه به ارکان کشور و عبارت‌های داده‌شده، کدام گزینه صحیح است؟

الف) هیچ کشوری بدون آن قابل تصور نیست.

ب) عنصر بنیادین یک کشور است.

ج) بدون آن، کشور معنا و مفهومی ندارد.

د) گاهی انسان‌ها نسبت به آن، نوعی وابستگی از خود نشان می‌دهند.

۲) «ب» و «د» = حکومت / «الف» و «ج» = سرزمین

۱) «الف» و «ب» = سرزمین / «ج» و «د» = ملت

۴) «ج» و «الف» = حکومت / «د» و «ب» = ملت

۳) «ب» و «ج» = ملت / «الف» و «د» = سرزمین

۶۷- مهم‌ترین عامل تشخیص و جدایی کشورها از یک‌دیگر چیست و کدام عبارت درباره آن درست است؟

۱) نظام سیاسی - وظیفه اداره امور سرزمین و جمعیت را برعهده دارد.

۲) نظام سیاسی - پیدایش و بقای یک کشور به آن بستگی دارد.

۳) مرز سیاسی - نشان‌دهنده اقتدار سیاسی و استقلال یک کشور است.

۴) مرز سیاسی - در روابط یک کشور با کشورهای همسایه تأثیرگذارند و می‌توانند عاملی برای ثبات و آرامش یا اختلاف و منازعه باشند.

۶۸- با توجه به مورد «الف» در شکل زیر، کدام گزینه صحیح است؟

۱) برخلاف آب‌های داخلی در مالکیت هیچ کشوری نیست.

۲) همانند دریای سرزمینی متعلق به کشور مجاور دریا است.

۳) همانند آب‌های آزاد، سایر کشورها حق عبور و مرور در آن

را دارند.

۴) برخلاف آب‌های آزاد، هیچ کشوری حق کشتیرانی در آن را

ندارد.

۶۹- با توجه به وظایف عمده مدیریت کشور، کدام گزاره‌ها، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«برقراری نظم و امنیت ..... ، مربوط به اداره ..... است.»

الف) هم‌چون خدمات‌رسانی به مردم - سازه انسانی

ب) برخلاف برقراری صلح و توسعه همکاری‌های تجاری - سازه انسانی

ج) هم‌چون وضع قوانین و مقررات - امور سرزمین

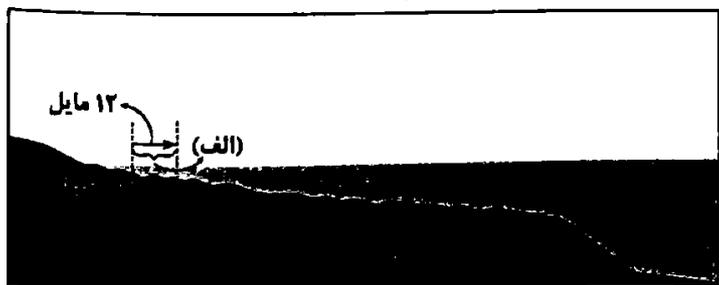
د) برخلاف حفظ منابع طبیعی و بهره‌برداری از آن‌ها - امور سرزمین

۴) ب - د

۳) الف - ج

۲) ج - د

۱) الف - ب

- ۷۰- با توجه به انواع «الگوهای مدیریت سیاسی فضاهای جغرافیایی» چه تعداد از عبارات‌های زیر صحیح است؟
 الف) انگلستان ← چند بخش کوچک به صورت ناحیه‌ای و خودمختار اداره می‌شوند.
 ب) برزیل ← هر ایالت، قوه مقننه، مجریه و قضائیه مستقل دارد.
 ج) استرالیا ← هر ایالت در امور و برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی و سیاست خارجی به صورت مستقل تصمیم‌گیری و عمل می‌کند.
 د) فرانسه ← در این کشور، نظام اختیارات محلی، محدود و نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری متمرکز است.
 ه) عراق ← قوانین و مقررات و تشکیلات اداری در بخش اعظم کشور یکنواخت است.

۲ (۴)

۳ (۳)

۴ (۲)

۵ (۱)

- ۷۱- دلیل پیدایش دین‌های جدید و عرفان‌های رنگارنگ در غرب، ..... است. فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی، نه تنها به ..... نرسید بلکه با اصالت بخشیدن به ..... در قرن بیستم به ..... انجامید.
 ۱) پاسخ دادن به نیاز فطری آدمی به معنویت - آرمان‌های انقلاب فرانسه - انسان دنیوی - پوچ‌گرایی، یأس، ناامیدی و مرگ آرمان‌ها
 ۲) مورد تردید قرار گرفتن هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن - معتبرترین راه شناخت یعنی وحی و شهود - انسان معنوی - گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی
 ۳) پاسخ دادن به نیاز فطری آدمی به معنویت - معتبرترین راه شناخت یعنی وحی و شهود - انسان دنیوی - پوچ‌گرایی، یأس، ناامیدی و مرگ آرمان‌ها
 ۴) مورد تردید قرار گرفتن هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن - آرمان‌های انقلاب فرانسه - انسان معنوی - گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی
- ۷۲- عناوین «افول سکولاریسم» و «پساسکولاریسم» به ترتیب به توضیح کدام موارد زیر می‌پردازند؟
 ۱) هر دو بیانگر سکولار و دنیوی شدن فرهنگ تخصصی غرب در حوزه‌های هنر، اقتصاد و بازگشت اندیشه دنیوی به فرهنگ عمومی جامعه غربی می‌باشد.
 ۲) اولی به ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن اشاره دارد و دومی به فراتر رفتن روشنگری مدرن از اصول جهان مدرن و رسیدن به فراسوی آن.
 ۳) هر دو بیانگر این است که نگاه معنوی و دینی به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است.
 ۴) اولی به بازگشت مجدد فرهنگ غرب به اندیشه‌های دینی و نگاه معنوی اشاره دارد و دومی به شکل‌گیری اندیشه‌های جدید در حوزه دنیوی و این جهانی در سال‌های پایانی قرن بیستم.
- ۷۳- به ترتیب کدام گزینه، به مصادیق «الف»، «ب»، «ج» و «د» در جدول زیر به درستی اشاره کرده است؟

ب	شناخت حسی و تجربی، تنها راه شناخت علمی
فرهنگ قرون وسطی	د
نیمه اول قرن بیستم	الف
ج	مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی در زندگی انسان

- ۱) محدودیت‌های معرفت غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد - قرن نوزدهم و بیستم - بازگشت دین به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها - بسنده کردن به شناخت از راه عقل و تجربه
 ۲) علم از داورهای ارزشی دست برداشت - نیمه دوم قرن بیستم - نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی - بسنده کردن به شناخت از راه عقل و تجربه
 ۳) محدودیت‌های معرفت غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد - نیمه دوم قرن بیستم - بازگشت دین به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها - نادیده گرفتن شناخت از راه عقل و تجربه
 ۴) علم از داورهای ارزشی دست برداشت - قرن نوزدهم و بیستم - نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی - نادیده گرفتن شناخت از راه عقل و تجربه
- ۷۴- عبارت‌ها و گزاره‌های «تردید در روشنگری»، «نگاه معنوی و دینی، به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت»، «لاتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود» و «رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی» سرانجام به چه مواردی منجر شد؟
 ۱) تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن - افول سکولاریسم - ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی با توانمندی معرفتی و علمی آن - واداشتن برخی از نخبگان جهان غرب به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی
 ۲) وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی - سکولاریسم آشکار - ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی با توانمندی معرفتی و علمی آن - ظهور ادیان و عرفان‌های شرقی و سرخ‌پوستی و رونق بخشیدن به معنویت‌های کاذب
 ۳) وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی - پاسکولاریسم - مخدوش شدن استقلال معرفت علمی و تجربی با وابستگی به معرفت‌های غیرتجربی - ظهور چالش‌های معنوی، اخلاقی و عاطفی برخاسته از عمق فرهنگ غرب
 ۴) تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن - سکولاریسم پنهان - مخدوش شدن استقلال معرفت علمی و تجربی با وابستگی به معرفت‌های غیرتجربی - واداشتن برخی مهاجران ساکن کشورهای غربی به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی

۷۵- به ترتیب هر یک از عبارات‌ها یا گزاره‌های زیر، علت، پیامد و دلیل کدام موارد می‌باشند؟

- آغاز شدن بحران معرفتی جدید

- بازگشت مهاجران ساکن کشورهای غربی به هویت دینی خود که طی قرن بیستم، مقهور فرهنگ مدرن شده بودند.

- منجر شدن به بحران معرفتی

- سرنوشت روشنگری مدرن که مدعی کشف حقایق جهان بود.

۱) شناخت حسی و تجربی را تنها راه شناخت علمی دانستن - نرسیدن به آرمان‌های انقلاب فرانسه - مورد تردید قرار گرفتن شناخت از راه عقل و تجربه در قرون وسطی - گرفتاری در مرداب شکاکیت و انکار حقیقت

۲) آشکار شدن وابستگی دانش تجربی به معرفت‌های غیرتجربی - نرسیدن به آرمان‌های انقلاب فرانسه - نادیده گرفتن شناخت از راه شهود آباء کلیسا و کتاب مقدس - ناسازگاری بین توانمندی معرفتی غرب با اندیشه‌های پسامدرن

۳) آشکار شدن محدودیت‌های علمی دانش تجربی - گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی - مورد تردید قرار گرفتن شناخت از راه کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا - تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن

۴) دوام نیاوردن شناخت عقلی جدید در کم‌تر از یک قرن - گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی - نادیده گرفتن شناخت از راه عقل و تجربه در قرون وسطی - ناسازگاری بین عملکرد سیاسی و فرهنگی غرب با توانمندی معرفتی آن

۷۶- به ترتیب، قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، وابسته به چه چیزی بود، در هم ریختن نظم پیشین توسط حکومت منورالفکران

غریزه در این کشورها به چه بهانه‌ای بود و سرانجام در عمل چه وضعیتی پیدا کرد؟

۱) وابسته به عملکرد نسل دوم روشنفکران - سرکوبی مقاومت‌های مردمی برای حفظ هویت اسلامی - باعث اعتراض روشنفکران چپ به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی شد.

۲) وابسته به قدرت جهانی استعمار - رسیدن به جایگاه کشورهای غربی - در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده باقی ماندن

۳) وابسته به عملکرد نسل اول روشنفکران - سرکوبی مقاومت‌های مردمی برای حفظ هویت اسلامی - باعث اعتراض برخی از نخبگان غربگرای کشورهای اسلامی شد.

۴) وابسته به قدرت جهانی بلوک شرق - رسیدن به جایگاه کشورهای غربی - استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش ساخت.

۷۷- عملکردهای زیر، به ترتیب توسط چه کسانی و چه جریان‌هایی تحقق یافته است؟

- با کمک دولت‌های استعمارگر در کشورهای مسلمان، ساختارهای پیشین را حذف و ساختارهای اجتماعی جدیدی ایجاد کردند.

- سازماندهی حرکت‌های خود در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی

- به وجود آوردن جنبش‌هایی در مقابله با غرب، علی‌رغم نداشتن شناخت عمیق از فرهنگ غرب

- حرکت‌های اعتراض‌آمیز آن‌ها در کشورهای مسلمان، اغلب مورد حمایت بلوک شرق قرار می‌گرفت.

۱) منورالفکران غربگرا - روشنفکران چپ کشورهای مسلمان - نسل دوم روشنفکران - منورالفکران غربگرا

۲) نخستین بیدارگران اسلامی - منورالفکران غربگرا - نخستین بیدارگران اسلامی - منورالفکران غربگرا

۳) منورالفکران غربگرا - روشنفکران چپ کشورهای مسلمان - نخستین بیدارگران اسلامی - روشنفکران چپ

۴) نخستین بیدارگران اسلامی - منورالفکران غربگرا - نسل دوم روشنفکران - روشنفکران چپ

۷۸- به ترتیب پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- چه زمانی جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان و از جمله کشورهای اسلامی از بین رفت؟

- قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در چه عامل یا عواملی داشت؟

- کدام دسته از قدرت‌های سکولاری، آرمان‌های منورالفکران غربزده را با حمایت دولت‌های غربی دنبال نمی‌کردند؟

- عبارت «در شرق مسلمان دیدم و اسلام را ندیدم و در غرب، اسلام را دیدم و مسلمان ندیدم» از کیست؟

۱) با قدرت‌گیری حاکمان سکولار - اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها - آتانورک در ترکیه - شیخ محمد عبده

۲) با فروپاشی بلوک شرق - اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها - امان‌الله‌خان در افغانستان - سید جمال‌الدین اسدآبادی

۳) با قدرت‌گیری حاکمان سکولار - وابستگی به قدرت جهانی استعمار - رضاخان در ایران - سید جمال‌الدین اسدآبادی

۴) با فروپاشی بلوک شرق - وابستگی به قدرت جهانی استعمار - جمال‌عبدالناصر در مصر - شیخ محمد عبده

۷۹- دو عنصر برتر در فرهنگ اسلامی، ..... هستند که اغلب ..... باقی مانده بودند. دولت‌های کشورهای مسلمان نیز به میزان ..... آسیب‌پذیری بیشتری در برابر کشورهای غربی پیدا می‌کردند و حکومت منورالفکران غربگرا در کشورهای اسلامی، ..... را به دنبال داشت که به دلیل ..... استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساخت.

۱) فقاقت و عدالت - در حاشیه مناسبات قدرت‌های قومی - دوری از سنت‌های دینی و اسلامی - استبداد استعماری - عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر

۲) عمل به حق و پرهیز از باطل - در حاشیه مناسبات قدرت‌های قومی - دوری از پیشرفت‌های علمی و صنعتی - استبداد ایلی و قومی - تک‌محصولی شدن اقتصاد

۳) فقاقت و عدالت - در قالب اندیشه‌های سیاسی قوم‌گرایانه غرب - دوری از سنت‌های دینی و اسلامی - استبداد ایلی و قومی - حفظ فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی

۴) عمل به حق و پرهیز از باطل - در قالب اندیشه‌های سیاسی قوم‌گرایانه غرب - دوری از پیشرفت‌های علمی و صنعتی - استبداد استعماری - وابستگی به کشورهای استعمارگر

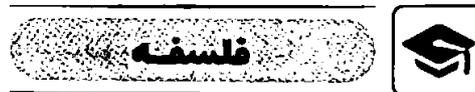
۸۰- به ترتیب، کدام یک از عبارات‌های زیر، در ارتباط با روشنفکران چپگرا درست و در ارتباط با منورالفکران غربگرا نادرست است؟

۱) حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ، در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود - منورالفکران غربگرا در ایران، اومانیسیم را به آدمیت و روشنگری مدرن را به منورالفکری ترجمه کردند.

۲) آنان برخلاف بیدارگران اسلامی، بیداری را در گذر از فرهنگ اسلامی و پیوستن به فرهنگ غربی می‌دانستند - آنان، مورد حمایت دولت‌های استعمارگر غربی بودند و به کمک آنان توانستند از موفقیت بیدارگران اسلامی جلوگیری کنند.

۳) آنان در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی خود سخن می‌گفتند - قدرت حاکمان سکولار و منورالفکران غربگرا در کشورهای مسلمان، ریشه در اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها داشت.

۴) اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول، به دلیل گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آن‌ها نبود - برخی از منورالفکران غربگرا، از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم خودداری می‌کردند.

۸۱- کدام عبارت درباره انسان‌شناسی فلسفی درست است؟

۱) از نظر برخی فیلسوفان مسلمان، «خود» به معنای آن‌چه که هر کس از خود درمی‌یابد، موضوع انسان‌شناسی فلسفی را تشکیل می‌دهد.

۲) موضوع تفکر فلسفی درباره انسان از موضوع انسان‌شناسی فلسفی محدودتر است و واژه خودشناسی بیشتر در مباحث تربیتی کاربرد دارد.

۳) انسان‌شناسی فلسفی، مهم‌ترین بخش از مباحث مربوط به فلسفه است که موضوع آن شناخت دقیق و جامع چیستی و هویت انسان است.

۴) انسان‌شناسی فلسفی می‌کوشد درباره مسائل بنیادین انسان بیندیشد و فهم دقیق‌تری از ذات و ماهیت انسان و جایگاه او در هستی ارائه دهد.

۸۲- کدام پرسش در انسان‌شناسی فلسفی، مورد توجه قرار نمی‌گیرد؟

۱) آیا انسان علاوه بر بدن، ساحت دیگری چون نفس دارد؟

۲) کمال انسانی چیست و راه رسیدن به آن کدام است؟

۳) آیا انسان توانایی شناخت جهان را دارد و چگونه؟

۴) کدام‌یک از نفس و بدن در پیدایش بر دیگری مقدم‌اند؟

۸۳- با توجه به نظرات ارسطو در مورد انسان و حقیقت او، کدام عبارت پذیرفتنی است؟

۱) انسان دو بُعد متضاد قابلیت حیات به نام نفس و بدن دارد، اما فکر کردن، وظیفه نفس است.

۲) انسان صرفاً مجموعه‌ای از احساسات و ادراکات است که فقط از راه اندیشه، قابل فهم هستند.

۳) نفس انسان دارای مفاهیم بدیهی است و اندیشیدن و استدلال، دو صفت آن محسوب می‌شوند.

۴) نفس مایه حیات و جوهری غیرمادی است و بدن بدون نفس، یک موجود مرده محسوب می‌شود.

۸۴- در کدام مورد، ارسطو با افلاطون اختلاف نظر دارد؟

۱) نفس انسان می‌تواند به تدریج پرورش یابد و زیبا شود و به فضایل آراسته گردد.

۲) نفس در هنگام تولد تحقق ندارد، بلکه به تدریج ایجاد شده و به فعلیت می‌رسد.

۳) قوه نطق و قابلیت حیات مربوط به نفس است و این نفس، مرگ‌ناپذیر است.

۴) نفس، جزء عقلایی انسان است که انسان را از موجودات دیگر متمایز می‌کند.

- ۸۵- کدام عبارت در مورد «انسان‌شناسی دوره جدید اروپا» دقیق‌تر است؟
- (۱) نفس عاری از هر گونه هستی واقعی و چیزی فرمی نسبت به بدن تلقی می‌شد.
  - (۲) می‌توان انسان‌شناسی هر فیلسوفی را متناسب با هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی او دانست.
  - (۳) در آن، وجود نفس و بدن به عنوان دو امر اصیل مورد پذیرش قرار گرفت.
  - (۴) فیلسوفان این دوره، به نوعی تمایز و تفاوت بین بدن و نفس قائل بودند.
- ۸۶- در مقایسه «روش استدلال کانت» با «روش استدلال دکارت» در خصوص اثبات حقیقت نفسانی انسان، کدام عبارت مناسب‌تر است؟
- (۱) کانت با استدلالی متفاوت از استدلال دکارت برخلاف وی به این نتیجه رسید که انسان یک حقیقت برتر دارد که اختیار و اراده مربوط به آن است.
  - (۲) کانت با این‌که استدلال دکارت را درست و کامل می‌داند، اما می‌کوشد با استفاده از وجدان اخلاقی، استدلال کامل‌تری ارائه کند.
  - (۳) کانت با استدلالی متفاوت از استدلال دکارت و از طریق اصول اخلاقی به اثبات حقیقت نفسانی انسان و اراده و اختیار آن پرداخت.
  - (۴) کانت، استدلال دکارت را پذیرفت و سعی کرد از طریق معتبر دانستن پیش‌فرض‌های قانون اخلاقی، استدلال دکارت را ارتقا بخشد.
- ۸۷- کدام عبارت با اندیشه‌های یک فیلسوف ماتریالیست هماهنگ است؟
- (۱) اخلاق زمانی به وجود می‌آید که انسان‌ها مجبور شوند قواعدی را که برای زندگی اجتماعی ضروری هستند، قبول کنند.
  - (۲) ارزش ویژه انسان نسبت به سایر حیوانات، توجه به اخلاق و فضایل اخلاقی و ابداع اصول اخلاقی مورد نیاز زندگی است.
  - (۳) حیات انسانی، یک حیات مادی است و تنها تفاوت واقعی میان انسان و سایر حیوانات، نیاز به اجتماع، قانون و اخلاق است.
  - (۴) همه هستی و از جمله انسان چیزی جز ماده نیست و سخن گفتن از ذهن مادی بشر یک سخن غیرعلمی و ناصحیح است.
- ۸۸- کدام عبارت با بقیه متفاوت است؟
- (۱) نفس و بدن دو جوهر متمایز از هم‌اند.
  - (۲) نفس پدیده‌ای فرع بر بدن است.
  - (۳) نفس مقدم بر بدن و برتر از آن است.
  - (۴) نفس تنها بُعدی از انسان است.
- ۸۹- کدام استدلال، بیانگر دیدگاه کانت درباره انسان است؟
- (۱) موجود دارای اختیار، موجودی اخلاقی است.
  - (۲) انسان، امری کاملاً مجرد و غیرمادی است.
  - (۳) انسان دارای اختیار و اراده، دارای نفس است.
  - (۴) اثبات نفس مقدم بر اثبات اختیار و اراده است.
- ۹۰- به ترتیب، کدام فیلسوفان نمی‌توانند از تعامل نفس با بدن سخن بگویند و کانت و دکارت در کدام موضوع اتفاق نظر دارند؟
- (۱) معتقدین به تک‌ساحتی بودن انسان - عدم تبعیت نفس از قوانین فیزیکی
  - (۲) همه ماتریالیست‌ها به ویژه هابز و مارکس - تبعیت انسان از قوانین فیزیکی
  - (۳) فیلسوفان دوره جدید اروپا - مربوط بودن اختیار و اراده آزاد، به بُعد مجرد انسان
  - (۴) معتقدین به تک‌ساحتی بودن انسان - روش اثبات یک حقیقت روحانی در انسان
- ۹۱- کدام عبارت با دیدگاه‌های فیلسوفان مسلمان سازگارتر است؟
- (۱) بیشترین اختلاف درباره ماهیت انسان به این موضوع برمی‌گردد که آیا انسان موجودی تک‌ساحتی است یا علاوه بر بدن، بُعدی مجرد نیز دارد.
  - (۲) در عین حالی که می‌توان انسان را به یک موجود صرفاً زمینی و مادی تقلیل داد، می‌توان برای وی نیز ویژگی‌هایی متعالی و ارزشمند قائل شد.
  - (۳) هر کسی که تنها با الهام از آموزه‌های دینی خود، در توضیح حقیقت انسان، قدم‌های بلندی بردارد و آثاری از خود باقی بگذارد، شایسته قدردانی است.
  - (۴) تلاش جهت شناخت حقیقت متعالی انسان و نشان دادن جایگاه برتر او در هستی، از طریق میراث فکری یونانیان و با الهام از آموزه‌های دینی ممکن است.
- ۹۲- به عقیده فیلسوفان مسلمان، آزادی، کرامت انسانی، نوع دوستی و فضایی از این قبیل بیش از همه چیز نشان می‌دهد.....
- (۱) انسان علاوه بر بدن، دارای روح یا نفس است.
  - (۲) روح هدیه‌ای الهی و غیرزمینی شمرده می‌شود.
  - (۳) انسان، جانشین خدا در زمین و ولی نعمت اوست.
  - (۴) انسان موجودی جاویدان و مسجود فرشتگان است.
- ۹۳- با توجه به دیدگاه شیخ شهاب‌الدین سهروردی، کدام گزینه به ترتیب درباره «مراتب وجود» و «هستی» درست است؟
- (۱) نور هستی خود را از نورالانوار دریافت می‌کنند - مراتب نور است.
  - (۲) نور محض و فاقد ظلمت هستند - پایین‌ترین حد نور به شمار می‌رود.
  - (۳) جنبه ظلمانی، ویژگی بارز آن است - بالاترین مرتبه آن، نورالانوار است.
  - (۴) ترکیبی از نور و ظلمت هستند - نور محض است و ظلمتی در آن راه ندارد.

- ۹۴- از نظر حکمت متعالیه، هویت انسان چگونه شکل می‌گیرد و به فعلیت می‌رسد؟
- (۱) از طریق اراده، نوع انتخاب و شیوه زندگی افراد
(۲) با الهام از آموزه‌های دینی، عرفانی و فلسفی
(۳) از راه ایمان به خداوند و عمل به فضایل اخلاقی
(۴) از طریق رسیدن به الهامات و شهودهای باطنی
- ۹۵- کدام عبارت، موافق اندیشه‌های دکارت و مخالف اندیشه‌های ابن‌سینا دربارهٔ نفس یا روح انسان است؟
- (۱) استعداد کسب علم از طریق تفکر و تعقل را دارد.
(۲) دو جوهر روح و بدن کاملاً از یکدیگر مجزا هستند.
(۳) تنها چیزی که دارای عقل و خرد است، نفس است.
(۴) دارای ظرفیتی بی‌پایان و ضمیمه‌شده به بدن است.

روان‌شناسی

- ۹۶- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارات‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
- الف) اگر زهرا برای آنکه مادرش برایش دوچرخه بخرد، اتاق خود را تمیز کند، یعنی دارای انگیزهٔ درونی است.
ب) خدمت به مردم برای کسب آرامش درونی نشان‌دهندهٔ انگیزهٔ درونی است.
ج) درس خواندن برای کسب جایگاه اجتماعی نشان‌دهندهٔ انگیزهٔ درونی است.
- (۱) ص - غ - ص
(۲) غ - ص - غ
(۳) ص - ص - ص
(۴) غ - غ - غ
- ۹۷- کدام عامل مؤثر بر شکل‌گیری باورهای غلط با بقیه متفاوت است؟
- (۱) برای رسیدن به آرزوهایم آمیدی ندارم.
(۲) احساس می‌کنم تمام کارها و خدماتم بی‌ارزش است.
(۳) اگر دامنهٔ حمایتی دوستان من زیاد بود، در کارهایم موفق می‌شدم.
(۴) برای رسیدن به اهدافم فکر می‌کنم از توانایی کافی برخوردار نیستم.
- ۹۸- به ترتیب «فردی که می‌داند چاقی برایش ضرر دارد، اما هم‌چنان پرهیز غذایی ندارد» و «فردی که فکر می‌کند هر چه تلاش کند و درس بخواند نمرهٔ خوبی نمی‌گیرد» با کدام عوامل مؤثر بر نگرش مواجه شده‌اند؟
- (۱) درماندگی آموخته‌شده - ناهماهنگی شناختی
(۲) درماندگی آموخته‌شده - درماندگی آموخته‌شده
(۳) ناهماهنگی شناختی - ناهماهنگی شناختی
(۴) ناهماهنگی شناختی - درماندگی آموخته‌شده
- ۹۹- کدام عبارت زیر، درست است؟
- (۱) زهرا می‌گوید اگر استاد منصفی داشت، حتماً پایان‌نامهٔ بهتری را ارائه می‌داد ← اسناد درونی و غیرقابل کنترل
(۲) محسن می‌گوید اگر اراده داشت، حتماً سیگار را ترک می‌کرد ← اسناد بیرونی و قابل کنترل
(۳) بهرام می‌گوید اگر استعداد لازم را داشت عربی یاد می‌گرفت ← اسناد درونی و پایدار
(۴) مائده می‌گوید اگر پدرش محدودش نمی‌کرد، حتماً پیشرفت می‌کرد ← اسناد بیرونی و ناپایدار
- ۱۰۰- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر، به کدام مفهوم اشاره دارد؟
- از عوامل مؤثر بر نگرش است که تأثیر آن کاملاً منفی است.
- به این موضوع اشاره دارد که فرد ترجیح می‌دهد پانسمان زخم‌هایش را خودش باز کند.
- علاوه بر ایجاد توانمندی باعث انسجام در رفتار می‌شود.
- (۱) درماندگی آموخته‌شده - ادراک کنترل - هدفمندی
(۲) ناهماهنگی شناختی - ادراک کارایی - باور
(۳) ناهماهنگی شناختی - ادراک کنترل - اراده
(۴) درماندگی آموخته‌شده - ادراک کارایی - اراده
- ۱۰۱- موتور محرکهٔ قوی جهت دستیابی به هدف‌های فردی و جمعی، کدام مورد زیر است؟
- (۱) اراده
(۲) نظام باورها
(۳) هدفمندی
(۴) انگیزه
- ۱۰۲- در کدام تعارض زیر، فرد به اجبار باید یکی از دو موقعیت منفی را انتخاب کند؟
- (۱) احسان می‌داند اگر ماسک نزنند سرما می‌خورد، از طرف دیگر ماسک زدن موجب تنگی نفس در او می‌شود.
(۲) فرزانه به شغل پزشکی علاقه دارد ولی می‌داند استرس‌های شغلی آن فراوان است.
(۳) زهرا دوست دارد مهندس برق شود ولی می‌داند این رشته خیلی متناسب با روحیات بانوان نیست.
(۴) هر دو رشتهٔ روان‌شناسی و حقوق برای آرزو خوشایند است.

- ۱۰۳- این موضوع که حسین با وجود تمرین زیاد ورزشی، از شرکت در مسابقات ورزشی انصراف می‌دهد و فرزانه به دلیل شاگرد اول بودن برای کنکور مطالعه لازم را نمی‌کند، به ترتیب به کدام عوامل مانع تصمیم‌گیری، اشاره دارد؟
- (۱) اعتماد افراطی - کوچک کردن خود
(۲) اعتماد افراطی - سوگیری تأیید
(۳) کوچک کردن خود - اعتماد افراطی
(۴) کوچک کردن خود - سوگیری تأیید
- ۱۰۴- کدام تصمیم زیر، از نظر تعداد افراد تصمیم‌گیرنده با بقیه متفاوت است؟
- (۱) تعیین رئیس سازمان صدا و سیما
(۲) تعیین رئیس مجلس
(۳) تعیین رئیس جمهور
(۴) تعیین رئیس شورای شهر
- ۱۰۵- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر، به کدام سبک تصمیم‌گیری مربوط می‌شود؟
- الهام همیشه فقط به همان آرایشگاه می‌رود که خواهرش می‌رود.
- نگین در هنگام دعوا با خواهرش تصمیم می‌گیرد که ساعت قیمتی او را خراب کند و تلفن همراهش را بشکند.
- مسعود ترک مصرف مواد مخدر را هر روز به روز بعدی، موکول می‌کند.
- (۱) وابسته - تکانشی - اجتنابی
(۲) احساسی - احساسی - منطقی
(۳) وابسته - احساسی - تکانشی
(۴) احساسی - تکانشی - تکانشی

تاریخ آزمون

جمعه ۱۳/۰۱/۱۴۰۳

پاسخنامه آزمون دفترچه شماره (۲) دوره دوم متوسطه پایه یازدهم انسانی

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه	تعداد سوال: ۱۰۵

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

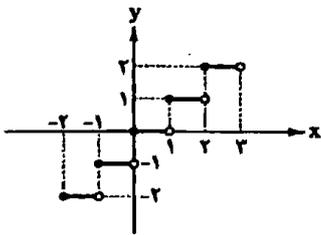
ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضیات	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۲۰	۱۶	۳۵	۲۰ دقیقه
۳	عربی	۱۵	۳۶	۵۰	۱۵ دقیقه
۴	تاریخ	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیا	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه	۱۵	۸۱	۹۵	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰	۹۶	۱۰۵	۱۰ دقیقه

۴ ضابطه تابع $g(x)=2$ می باشد.

می دانیم: $(f-g)(x)=f(x)-g(x)$

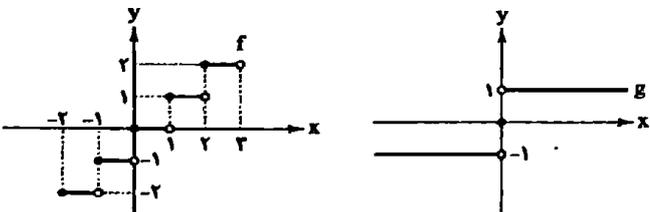
پس داریم: $(f-g)(x)=f(x)-2$

یعنی نمودار تابع f باید در راستای عمودی ۲ واحد به سمت پایین منتقل شود. پس نمودار تابع $f-g$ به صورت زیر خواهد بود:

ضابطه این نمودار به صورت $(f-g)(x)=[x]$ می باشد.

۳ نمودار دو تابع $f(x)$ و $g(x)$ به صورت زیر می باشد:

با مقایسه نمودار توابع f و g نمودار داده شده مشخص است که نمودار داده شده و نمودار تابع f در ناحیه اول کاملاً یکسان می باشند پس نمودار داده شده می تواند مربوط به تابعی باشد که از حاصل ضرب دو تابع اولیه ایجاد شده است. با توجه به گزینه ها، گزینه (۳) درست می باشد.

۴ تابع سود هولدینگ به این صورت محاسبه می شود:

تابع سود شرکت B + تابع سود شرکت A = تابع سود هولدینگ

پس ابتدا باید تابع سود هر شرکت را محاسبه کنیم. می دانیم:

هزینه - درآمد = سود

$$A \text{ شرکت سود} = -\frac{1}{4}x^2 + 5x - (3x + 1100) = -\frac{1}{4}x^2 + x - 1100$$

$$B \text{ شرکت سود} = -\frac{1}{4}x^2 + 2x + 200 - (3x - 1300)$$

$$= -\frac{1}{4}x^2 - x + 1500$$

$$\text{تابع سود هولدینگ} = -\frac{1}{4}x^2 + x - 1100 - \frac{1}{4}x^2 - x + 1500$$

$$= -x^2 + 400$$

در نقطه سربه سر مقدار سود برابر صفر است پس داریم:

$$-x^2 + 400 = 0 \Rightarrow x = \pm 20$$

۱

با توجه به تعریف دو تابع نتیجه می گیریم که:

$$f(x) = 2x^2, \quad D_f = \{1, 2, \dots, 19\}$$

$$g(x) = \frac{-1}{4}x^{-2}, \quad D_g = \{1, 2, 3, \dots\}$$

دامنه مشترک و ضابطه حاصل ضرب دو تابع f و g برابرند با:

$$(fg)(x) = 2x^2 \times \left(\frac{-1}{4}\right)x^{-2} = \frac{-1}{2}x, \quad D_f \cap D_g = \{1, 2, 3, \dots, 19\}$$

۲ اگر تماشای یک فیلم را برای هر فرد یک تابع در نظر بگیریم

که دامنه آن سبک فیلم مورد علاقه و برد آن هزینه بلیت باشد، به سینما رفتن امیر و برادرش، مجموع تابع هر یک از آن ها است. طبیعتاً تابع مجموع در دامنه مشترک اتفاق می افتد و سبک فیلمی که مورد علاقه هر دو باشد، کمدهی است. حال با توجه به تخفیفات گفته شده، هزینه بلیت هر یک را محاسبه می کنیم. امیر ۳۰ درصد تخفیف دانشجویی دارد، پس ۷۰ درصد قیمت بلیت را می پردازد و برادرش ۱۵ درصد تخفیف دارد که ۸۵ درصد قیمت بلیت را می پردازد:

$$\frac{70}{100} \times 60000 = 42000 \text{ تومان}$$

$$\frac{85}{100} \times 60000 = 51000 \text{ تومان}$$

$$\text{تومان} = 42000 + 51000 = 93000$$

پس آن ها به تماشای فیلم کمدهی می روند و جمعاً ۹۳ هزار تومان هزینه می کنند.

۳ با توجه به دامنه تابع $f+g$ نتیجه می گیریم که مؤلفه اول

مشترک در توابع f و g فقط $x=0$ می باشد پس نتیجه می گیریم

که $a^2 - 3a - 28 = 0$ می باشد. حال جهت پاسخ به سؤال باید مقدار a را بیابیم:

$$a^2 - 3a - 28 = 0 \Rightarrow (a-7)(a+4) = 0$$

$$\Rightarrow a = 7, a = -4$$

در آخر مقدار $f\left(\frac{a}{3}\right)$ را به دست می آوریم:

$$f\left(\frac{a}{3}\right) = f\left(-\frac{4}{3}\right) = f(-2) = 5$$

۴ دامنه تابع f تمام اعداد حقیقی و دامنه تابع g

مجموعه $\{-1, 0, 3, 2\}$ می باشد. پس دامنه مشترک توابع f و g به

صورت $\{-1, 0, 3, 2\}$ می باشد. اما باید x هایی که تابع f را صفر می کنند از

دامنه مشترک حذف کنیم:

$$f(x) = 0 \Rightarrow x^2 - 4 = 0 \Rightarrow x^2 = 4 \Rightarrow x = \pm 2$$

پس دامنه تابع $f+g$ به صورت $\{-1, 0, 3\}$ می باشد. از این رو این تابع ۳

پیکان خواهد داشت.

۱ ابتدا نمودار تابع h را تحلیل می کنیم و ضابطه آن را مشخص

می کنیم. در دامنه $x < 0$ تابع ثابت $y = 3$ و در دامنه $x \geq 0$ تابع همانی رسم

شده است، پس داریم:

$$h(x) = \begin{cases} 3 & x < 0 \\ x & x \geq 0 \end{cases}$$

حال با توجه به خواسته سؤال، مقادیر زیر را محاسبه می کنیم:

$$g(-\sqrt{\pi}) = \text{sign}(-(-\sqrt{\pi})) = \text{sign}(\sqrt{\pi}) = 1$$

$$f(g(-\sqrt{\pi})) = f(1) = \sqrt{1+1} = \sqrt{2}$$

$$h(2) = 2$$

$$h(-2) = 3$$

$$\frac{f(g(-\sqrt{\pi}))}{2h(2) - h(-2)} = \frac{\sqrt{2}}{2(2) - 3} = \frac{\sqrt{2}}{1} = \sqrt{2}$$

در آخر داریم:

با توجه به اطلاعات سوال باید شاخص بهای این سه کالا را

محاسبه کنیم:

$$CPI = \frac{(3000 \times 1500) + (50 \times 50000) + (60 \times 65000)}{(3000 \times 100) + (50 \times 45000) + (60 \times 15000)} \times 100 = 968$$

$$968 - 100 = 868$$

پس مقدار تورم برابر است با:

ابتدا مقادیر زیر را باید محاسبه کنیم:

$$\text{میانگین تعداد کلمات در هر جمله} = \frac{4200}{280} = 15$$

$$\text{درصد کلمات دشوار} = \frac{422}{4200} \times 100 = 11$$

سپس داریم:

$$\text{شاخص پایه آموزش} = [0/4(11+15)] = [0/4 \times 26] = [10/4] = 2.5$$

داده‌ها به ترتیب (افزایشی) هستند پس میانه برابر است با:

$$\frac{52+x}{8}$$

از طرفی میانگین برابر است با:

این دو باید باهم برابر باشند، پس داریم:

$$\frac{8+x}{2} = \frac{52+x}{8} \Rightarrow 32+4x = 52+x \Rightarrow x = \frac{20}{3}$$

با توجه به اطلاعات مسئله، جمعیت فعال برابر است با:

$$15841 + 900 + 1259 = 18000$$

$$900 + 1259 = 2159$$

جمعیت بیکار برابر است با:

تعداد افرادی که به شاغل‌ها اضافه می‌شوند از بیکارها کم می‌شوند و در این

حین جمعیت فعال تغییری نمی‌کند، پس معادله زیر ایجاد می‌شود:

$$\frac{11}{100} = \frac{2159-x}{18000} \Rightarrow 11 \times 180 = 2159 - x$$

$$\Rightarrow 1980 = 2159 - x \Rightarrow x = 179$$

با توجه به ضابطه تابع $(fg)(x)$ بزرگترین عضو برد با جای‌گذاری کوچک‌ترین عضو دامنه و کوچک‌ترین عضو برد با جای‌گذاری بزرگ‌ترین عضو دامنه محاسبه می‌شود

$$(fg)(19) = -\frac{1}{4} \times 19 = -\frac{19}{4}$$

$$(fg)(1) = -\frac{1}{4} \times 1 = -\frac{1}{4}$$

در آخر داریم:

$$-\frac{19}{4} + (-\frac{1}{4}) = -\frac{20}{4} = -5$$

۹

ابتدا دامنه مشترک هر سه تابع را مشخص می‌کنیم:

$$D_f = \mathbb{R}, D_g = x \geq 0, D_h = -2 < x \leq 2$$

$$D \text{ مشترک} = 0 \leq x \leq 2$$

در دامنه مشترک ضابطه هر یک از توابع را مشخص می‌کنیم:

$$f(x) = -x, g(x) = 1, h(x) = \begin{cases} 2x-2 & 1 \leq x \leq 2 \\ 2-2x & 0 \leq x < 1 \end{cases}$$

حاصل ضابطه $s(x)$ را مشخص می‌کنیم:

$$s(x) = \frac{1}{4} f(x)g(x)h(x) = \begin{cases} \frac{1}{4}(-2x) \times 1 \times (2x-2) & 1 \leq x \leq 2 \\ \frac{1}{4}(-2x) \times 1 \times (2-2x) & 0 < x < 1 \\ \frac{1}{4}(-2x) \times 0 \times (2-2x) & x = 0 \end{cases}$$

$$s(x) = \begin{cases} x-x^2 & 1 \leq x \leq 2 \\ x^2-x & 0 \leq x < 1 \end{cases}$$

در آخر داریم:

$$s(2) = 2-2^2 = -2, s(0) = (0)^2 - (0) = 0$$

$$s(2) - s(0) = -2 - 0 = -2$$

گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ تعاریف درستی هستند و فقط گزینه ۳

نادرست است. تعریف درست خط فقر: حداقل درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، مورد نیاز است.

در سال ۱۳۹۰ مجموع هزینه خرید این دو کالا برابر است با:

$$18000 + 23000 = 24800 \text{ تومان}$$

برای محاسبه هزینه‌ها براساس شاخص بهای هر کالا در سال موردنظر به ترتیب زیر عمل می‌کنیم:

$$18000 \times \frac{480}{100} = 86400$$

$$23000 \times \frac{750}{100} = 172500$$

در سال ۱۴۰۱ مجموع هزینه خرید این دو کالا برابر است با:

$$86400 + 172500 = 181140 \text{ تومان}$$

پس باید به مقدار زیر بیشتر پرداخت شود:

$$181140 - 248000 = 156240 \text{ تومان}$$

تقطیع گزینه (۱):

چو	پ	ت	وا	ند	ید	شست	ک	د	لش	غا	پ	تست
-	U	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-
یا	پ	ت	وا	ند	ید	ریخت	ک	پ	زند	دا	ن	اوست
-	U	U	-	-	U	-	U	U	-	-	U	-
						فاعل			مفعلمن			فاعل

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مستعملن مستعملن مستعملن مستعملن

(۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(۴) مفاعیلن مفاعیلن فاعولن

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: (۲) طلب عنایت و توجه از معشوق

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: ناپایداری دنیا

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۲): حقیقت‌نما بودن دل

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) عاشق تنها به یاد معشوق است.

(۳) نکوهش تظاهر و فریب‌کاری

(۴) صفا و یک‌دلی با معشوق

مفهوم گزینه (۲): خوشبو بودن زلف معشوق

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: قرار گرفتن دل عاشقان در میان

زلف معشوق

مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریب مشخص کن (۲۲ - ۳۶):

۲ ترجمه کلمات مهم: أ، آيا / فت: و، پس / لم یَنظُرُوا: نگاه

نکرده‌اند، ننگریسته‌اند / إلى السماء: به آسمان / فوَلَهُمْ: (در) بالای سرشان /

گفت: چگونه / پنینها: آن را ساختیم، آن را بنا کرده‌ایم

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «لم + فعل مضارع» معنای ماضی ساده یا نقلی منفی دارد (نمی‌نگرند = لا

یَنظُرُونَ).

(۳) فعل «یَنظُرُوا» صیغه جمع مذکر غالب است، نه جمع مخاطب «پنینها»

صیغه متکلم مع الغیر است (بنا شده است = بُنِيت).

(۴) حرف استفهام «أ، آيا» در ابتدای جمله ترجمه نشده است. «کیف» در جایی

نادرست آمده و ساختار عبارت به هم ریخته است

۲ ترجمه کلمات مهم: إذا: هر گاه، اگر / اخطأ احدُ: احدی

(کسی) اشتباه کرد / في حَقِّكَ: در حق تو / فسأبِعهُ: او را ببخش / عَسَى:

شاید، امید است / أن یَتَّبِعَهُ: که هوشیار (آگاه، متنبه) شود / یَغْفِرُ: تغییر دهد /

سلوگه: رفتارش را

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «حق تو را پایمال کرده» ترجمه درستی از «أخطأ في حَقِّكَ» نیست «سلیح:

ببخش»، نه «باید درگذری». «یَغْفِرُ» یک فعل متعدی است و نادرست ترجمه

شده است (رفتارش تغییر کند = یَغْفِرُ سلوگه).

(۳) «سلیح» باید به صورت فعل امر مخاطب ترجمه شود: ببخش. «عَسَى:

شاید» نادرست ترجمه شده است. «سلوگه» مفرد است.

(۴) «ظلمی کرده» ترجمه درستی از «أخطأ» نیست «زیرا» کلاً نادرست است (عَسَى:

شاید امید است) «یَتَّبِعَهُ» یک فعل لازم است (او را هوشیار می‌سازد: یَتَّبِعَهُ).

۲ ترجمه کلمات مهم: إن: اگر / تَشْحَنِي: شارژ کنی (صیغه

للمخاطبة، حالت اولیه: تَشْحِنِينَ) / رصید: شارژ / جَوَالِكِ: گوشی همراهت را /

خمس و عشرين ريالاً: بیست و پنج ریال / عمیر الإنترنت: از طریق اینترنت /

یُمْكِنُكَ أن تَتَّصِلِي: می‌توانی تماس بگیری / من جدید: از نو، مجدداً

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «تَشْحَنِي» فعل معلوم است نه مجهول (شارژ شود = یَتَّصَلِي) «عَبَّرُ

الإنترنت» ترجمه نشده است.

(۳) «بعد از آن‌که» نادرست است. «بمقدار» ترجمه نشده است «أن تَتَّصِلِي»

نادرست ترجمه شده است.

(۴) «رصید: شارژ» در ترجمه از قلم افتاده است. «شارژ شود» نادرست است.

«برقرار ارتباط میسر خواهد شد» ترجمه نادرستی است.

۲ ترجمه کلمات مهم: یُعَلِّم: باید بدانیم / أن: که / الصادقین:

راستگویان / یَبْلُغُونَ: می‌رسند / یَصْدِقُونَهُمْ: با راستگویی‌شان / ما: به چیزی که /

لا یَبْلُغُهُ الكاذبون: دروغگویان به آن نمی‌رسند / باحتیالهم: با فریبکاریشان

نکته: حرف «لِ» در «لِیُعَلِّم» لام امر است و معنای «باید» دارد فقط در

گزینه (۲) درست ترجمه شده است (رد سایر گزینه‌ها)

۳) روزه‌دار مسیحی نباید هیچ چیز حتی آب و میوه بخورد (نادرست است) روزه‌داری مسیحیت نخوردن گوشت و لبنیات است و خوردن چیزهای دیگر از جمله آب و میوه و سبزیجات جایز است.

۴) همه کسانی که به مسیح ایمان دارند پنجاه روز از روزهای سال را روزه می‌گیرند (نادرست است؛ برخی از فرقه‌ها چهل روز روزه می‌گیرند؛ فَمَطْمَا نَصُومُ أَرْبَعِينَ يَوْمًا)

۲) ترجمه و بررسی گزینه‌ها

(۱) روزه‌داری بر مسیحیان واجب نبوده است (نادرست)

(۲) خوردن شیر و تخم‌مرغ در طول روزه‌داری جایز است (نادرست)

(۳) مسیحیان اولین کسانی بودند که روزه برایشان واجب شد (نادرست؛ در متن چنین چیزی نیامده است.)

(۴) روزه پاک‌کننده نفس و در آن پیشگیری از بیماری‌هاست (درست است؛ با توجه به آخرین جمله متن)

■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن.

۲) «مُخْتَلِفَةٌ» اسم فاعل است نه مفعول، ضمناً صفت است نه مضاف‌إلیها

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۵۰ - ۴۶):

۱) دو اشتباه در این حرکت‌گذاری وجود دارد: «تَسَاعِدَةٌ» درست است؛ چون معلوم است. و «تَقَلَّمَ» درست است؛ چون مصدر باب تَفَعَّل است.

۱) «يَفْكَ: آزاد می‌کرد» با «يَأْسِرُ: اسیر می‌کرد» متضاد هستند.

۳) «روزگار دو روز است: روزی به مراد تو و روزی علیه تو» بیت گزینه (۳) به همین مطلب اشاره دارد.

۱) «لِه» همراه با فعل مضارع می‌تواند دو حالت داشته باشد:

۱- گاهی، معنای «برای این‌که» تا می‌دهد.

۲- و گاهی معنای «باید» دارد و لام امر است.

برای تشخیص نوع لام باید به معنای جمله توجه کنیم. در گزینه (۱) حرف «لِه» معنای «برای این‌که» دارد و در سایر گزینه‌ها از نوع لام امر است.

ترجمه گزینه‌ها

(۱) برای این‌که به سخن معلم خوب گوش دهیم، باید سکوت کنیم

(۲) باید سکوت کنیم و به معلم گوش دهیم، هر گاه شروع به تدریس می‌کند

(۳) باید به سخن حق گوش فرا دهیم و به آن عمل کنیم، هر چند تلخ باشد

(۴) نصیحت‌های بزرگان سودمندست، پس باید به آن گوش فرا دهیم و آزرده نشویم

۱) «أَكَلْنَا: خوردیم» یک فعل ماضی است. فعل ماضی به دو صورت منفی می‌شود: ۱- ما + فعل ماضی ۲- لم + فعل مضارع، بنابراین هر دوی این موارد صحیح است؛ لم نَأْكُلْ، نخوردیم.

«سَوْفَ نَذْهَبُ» در گزینه (۲) مستقبل است و نفی فعل مستقبل با «لَنْ + فعل مضارع» ساخته می‌شود؛ لَنْ نَذْهَبُ، نخواهیم رفت.

«يُحَاوِلُونَ» در گزینه (۳) مضارع است و باید با لای نفی منفی شود؛ لَا يُحَاوِلُونَ؛ تلاش نمی‌کنند.

«كَانُوا يَقُولُونَ» که معادل ماضی استمراری است، شکل منفی آن به یکی از این دو صورت درست است: «مَا كَانُوا يَقُولُونَ» یا «كَانُوا لَا يَقُولُونَ».

۱) ترجمه کلمات مهم: كَانِ وَالِذْهَا يَلْسُكُ: پدرش آزاد می‌کرد / يُطْعِمُ: غذا می‌داد (دَقَّتْ کنید به فعل «كَانَ» قبل از خود برمی‌گردد) / أَطْلِقُوهَا: او را آزاد کنید

بررسی سایر گزینه‌ها

(۲) «كَانَ + فعل مضارع» معادل ماضی استمراری است؛ آزاد می‌کرد، غذا می‌داد (آزاد کرده بود = كَانِ قَدْ فَعَلَ).

(۳) «الأسير» مفرد است. «أَطْلِقُوا» فعل امر است نه ماضی (آزاد کردند = أَطْلَقُوا).

(۴) فعل‌های «كَانَ يَفْكَ» و «يُطْعِمُ» نادرست ترجمه شده‌اند. «الفقير» معرفه است.

۲) دَقَّتْ کنید در گزینه (۲) «لِمَ = لِماذا» داریم و به درستی عبارت ترجمه شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها

(۱) «لَا» در «لَا تَرْجِعُوا» لای نهی است؛ برنگردید.

(۳) «لَنْ + فعل مضارع» معادل مستقبل منفی است؛ لَنْ أَرْجِعْ؛ بازخواهم گشت. «قَبْلَ أَنْ أُنْتَهِيَ مِنْ عَمَلِي»: پیش از آن‌که کارم را تمام کنم.

(۴) «لَمْ + فعل مضارع» معنای ماضی ساده یا نقلی منفی دارد؛ لَمْ يَرْجِعُوا؛ برنگشتند (برنگشته‌اند).

۳) «باید رحم آورند» فعل معلوم است و در صیغه جمع غایب:

يُرْحَمُوا یا يُجِيبُ أَنْ يُرْحَمُوا. «يُرْحَمُ»: رحم شود» نادرست است؛ بنابراین گزینه‌های (۱) و (۲) رد می‌شوند. در گزینه (۴) «عَزَمْتَنِي»: نکره است، اما معرفه آمده است. ضمناً صفت باید به صورت جمله بیاید، نه یک اسم.

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سؤالات زیر پاسخ بده (۴۵ - ۴۲):

روزه در دین‌های مختلف و به شکل‌های متفاوتی انجام می‌شود. و در مسیحیت روزه رکنی از ارکان آن به شمار می‌آید و آن عبارت است از خودداری از خوردن همه خوراکی‌هایی که با گوشت و تخم‌مرغ و شیر و همه مشتقاتش مانند پنیر مرتبط است. در روزهایی مشخص و روزه‌دار در آن سبزیجات و میوه می‌خورد. سنت‌ها و آداب روزه در فرقه‌های مسیحی تفاوت و اختلاف دارد؛ بعضی از آن‌ها چهل روز روزه می‌گیرند، در حالی‌که بعضی دیگر پنجاه روز از سال را روزه می‌گیرند. و در قرآن کریم آمده است که روزه‌داری قبل از اسلام [هم] واجب بوده است: (ای کسانی که ایمان آورده‌اید؛ روزه بر شما واجب شده است همان‌گونه که بر کسانی که قبل از شما بوده‌اند واجب گشته بود، شاید که تقوا پیشه کنید) و مسیحیان همانند مسلمانان اعتقاد دارند که روزه برای بدن و رشد روحی در انسان مفید است.

۲) ترجمه و بررسی گزینه‌ها

(۱) آداب روزه‌داری میان مسیحیان یکسان است و آن‌ها باید به آن پایبند باشند (نادرست است؛ تَخْتَلِفُ تَقَالِيدُ الصُّومِ و آدَابُهُ فِي الطَّوَائِفِ الْمَسِيحِيَّةِ ...)

(۲) خودداری از لذت‌ها و شهوات امری است که در تمامی ادیان می‌بینیم (درست است؛ روزه که در واقع خویشتن‌داری از لذات و شهوات است در تمامی ادیان مورد تأکید است.)

تاریخ

- ۵۹ (الف) شاخص‌ترین چهره فلسفی عصر صفوی ← صدرالدین محمدبن قوام شیرازی معروف به صدرالمجاهدین (ملاصدرا)
 (ب) مؤلف کتاب «بحارالانوار» ← محمدباقر مجلسی
 (ج) از بنیان‌گذاران مکتب فلسفی اصفهان ← میرداماد
 (د) از خوشنویسان به نام عصر صفوی ← میرعلی هروی - میرعماد حسنی قزوینی
- ۶۰ (۴) معماری ایرانی در عصر صفوی، با برخورداری از تجارب معماری فاخر عصر تیموری و نیز در سایه ثبات، امنیت و حمایت پادشاهان به ویژه شاه عباس اول، شکوفا شد.

۵۱ (۱) همه عبارات‌های داده‌شده صحیح هستند.

- ۵۲ (۳) الف) آتش زدن کتابخانه ری به بهانه وجود کتاب‌های فلسفی ← غزنویان (سلطان محمود غزنوی)
 ب) پیروزی سلطان تکش بر طغرل سوم ← خوارزمشاهیان (سلطان تکش خوارزمشاه)
 ج) خروج خلیفه عباسی از زیر سلطه آل بویه ← سلجوقیان (طغرل سلجوقی)
 الف) ← ج ← ب)

۵۳ (۲) اختلاف سیاسی و درگیری حکومت خوارزمشاهی با خلافت عباسی، از یک سو موجب تفرقه و تضعیف قدرت جهان اسلام شد و از سوی دیگر موجب شد که سلطان محمد خوارزمشاه از تهدیدات قدرت نوظهور مغول‌ها غافل بماند.

۵۴ (۳) دوره مسلمانان مغول‌ها در ایران از زمان غازان شروع شد (۶۹۴ق) مغول‌ها پیش از آن‌که مسلمان شوند، بر پایه مجموعه قوانینی موسوم به یاسا عمل می‌کردند و دعای حقوقی آن‌ها در دادگاهی موسوم به یرغو و زیر نظر یرغوچی حل و فصل می‌شد. پس از مسلمان شدن مغول‌ها، یاسا و سنت‌های مغولی تا حد زیادی از رونق افتاد.
 توجه: پس از مسلمان شدن مغول‌ها، نظام مالیاتی تا حدودی اصلاح شد.

۵۵ (۱) همه عبارات‌های داده‌شده از ویژگی‌های عصر مغول - تیموری است.

۵۶ (۲) بررسی عبارت نادرست:

- ج) یکی از ویژگی‌های فلزکاری عصر صفوی، طلاکاری روی فلزات است.
 ۵۷ (۲) الف) شاه اسماعیل اول صفوی در تبرد مرو، شیبک‌خان ازبک را شکست داد.

ب) هنرمندان قزوین در دوره شاه تهماسب، آثار برجسته‌ای پدید آوردند. مجموعه آثار خلق‌شده در دومین پایتخت صفوی از ویژگی‌ها و نوآوری‌هایی برخوردار بود که موجب شد سبک نقاشی آنان، به عنوان مکتب نگارگری قزوین نامیده و معروف شود.

ج) در دوره شاه سلطان حسین، تعصبات مذهبی و فشار بر اقلیت‌های دینی افزایش یافت و اسباب نارضایتی گروه‌هایی از مردم ایران را فراهم آورد.
 د) شاه عباس اول عراق و عتبات عالیات را به قلمرو صفوی افزود.

۵۸ (۳) شاه عباس اول صفوی به منظور تقویت قدرت سیاسی و نظامی دولت مرکزی و کاهش توان سیاسی و نظامی امرای قزلباش، سپاهی دائمی و حرفه‌ای ایجاد کرد که کاملاً مطیع و وفادار به شخص شاه بودند.

در دوران رنسانس، روش معرفتی کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا مورد تردید قرار گرفت و به تدریج به بحران معرفتی انجامید.

بعد از مشخص شدن وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی، هویت روشنگرانه آن، مورد تردید قرار گرفت که تردید در روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود.

۲ قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها نداشت، بلکه قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود.

در هم ریختن نظم پیشین به بهانه رسیدن به جایگاه کشورهای غربی انجام شد، اما در عمل، این کشورها (کشورهای اسلامی) هم‌چنان در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده باقی ماندند و این مسئله، باعث اعتراض برخی از نخبگان غربگرای این کشورها شد.

۳ منورالفکران غربگرا که در نهایت با حمایت کشورهای غربی، در جوامع خود حکومت‌های سکولار را تشکیل دادند، با اتکا به قدرت جهانی استعمار، می‌کوشیدند مظاهر دینی و اسلامی را از بین ببرند و ساختارهای اجتماعی پیشین را حذف و ساختارهای اجتماعی جدیدی ایجاد کنند.

حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ، در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود.

نخستین بیدارگران اسلامی، با وجود رویکرد اعتراض‌آمیز به غرب (که حرکت‌ها و جنبش‌هایی را در مقابله با غرب به وجود آوردند)، از فرهنگ غرب شناخت عمیقی نداشتند.

حرکت‌های اعتراض‌آمیز روشنفکران چپ کشورهای مسلمان، اغلب مورد حمایت بلوک شرق قرار می‌گرفت.

۴ با فروپاشی بلوک شرق، جاذبه‌های روشنگری چپ در سطح جهان از بین رفت و این جریان در کشورهای اسلامی نیز جاذبه خود را از دست داد.

قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها نداشت (بلکه) قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود.

آتاتورک در ترکیه، رضاخان در ایران و امان‌الله‌خان در افغانستان، سه نمونه از قدرت‌های سکولاری با حمایت دولت‌های غربی‌اند که جمال عبدالناصر از این قاعده مستثنی است.

شیخ محمد عبده شاگرد سید جمال‌الدین اسدآبادی، در مصر بود که سخن مذکور در صورت سؤال، منسوب به اوست.

۱ دو عنصر برتر در فرهنگ اسلامی، فقاقت و عدالت هستند که اغلب در حاشیه مناسبات قدرت‌های قومی، باقی مانده بودند. دولت‌های کشورهای مسلمان نیز به میزان دوری از سنت‌های دینی و اسلامی، آسیب‌پذیری بیشتری در برابر کشورهای غربی پیدا می‌کردند.

حکومت منورالفکران غربگرا در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری را به دنبال داشت که به دلیل وابستگی به کشورهای استعمارگر و عمل کردن مطابق منافع کشورهای استعمارگر، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساخت.

۱ در فرهنگ غرب گرایش به دین و معنویت از سر گرفته شده است و دلیل پیدایش دین‌های جدید و عرفان‌های رنگارنگ در غرب، پاسخ دادن به نیاز فطری آدمی به معنویت است.

فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی، نه تنها به آرمان‌های انقلاب فرانسسه نرسید بلکه با اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم به پیوج‌گرایی، یأس، ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید.

۳ عناوین «افول سکولاریسم» و «پساسکولاریسم» بیانگر این است که در سال‌های پایانی قرن بیستم، نگاه معنوی و دینی، به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت که برخی متفکران از آن به بحران معنویت در فرهنگ غرب یاد می‌کنند.

۴ در نیمه اول قرن بیستم، با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داورای‌های ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.

شناخت عقلی جدید بیش از دو سده دوام نیاورد. به همین دلیل در قرن نوزدهم و بیستم، شناخت حسی و تجربی را تنها راه شناخت علمی می‌دانستند.

مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان، نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراءطبیعی است.

در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا معتبرترین راه شناخت جهان بود و شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد.

۱ با مخدوش شدن استقلال معرفت علمی - تجربی، هویت روشنگرانه آن مورد تردید قرار گرفت. تردید در روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود.

طی قرن بیستم نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد بلکه در سال‌های پایان آن، نگاه معنوی و دینی، به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت. بعضی متفکران از این موج که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است، با عناوین «افول سکولاریسم» و «پساسکولاریسم» یاد کردند.

ناتوانی جهان غرب برای توجیه حضور جهانی خود، بُعد دیگری از بحران معرفتی - علمی است؛ یعنی ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی غرب با توانمندی‌های معرفتی و علمی آن.

گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی، پیامدهای گوناگونی داشت که از جمله آن «واداشتن برخی از نخبگان جهان غرب به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی» است.

۳ بحران معرفتی جدید هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و هم‌چنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد. بازگشت و فراخواندن مهاجران ساکن کشورهای غربی به هویت دینی خود (که اغلب مرغوب فرهنگ مدرن شده بودند)، پیامد گریز از سکولاریسم در جوامع غربی است.

۴ اعتراض روشنفکران چپ به روشنفکران نسل اول، به دلیل گریز آنان از اسلام یا اسلام‌ستیزی آن‌ها نبود، بلکه از نوع اعتراضاتی بود که طی قرن بیستم در کشورهای غربی نسبت به عملکرد اقتصادی نظام‌های لیبرالیستی و سرمایه‌داری شکل می‌گرفت.

برخی از روشنفکران چپ (نه منورالفکران غربگرا)، آشکارا اندیشه‌های غیرتوحیدی را مطرح می‌کردند و برخی دیگر (از روشنفکران چپ)، از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم خودداری می‌کردند.

۴ در انسان‌شناسی فلسفی به مسائل مهم و بنیادین دربارهٔ انسان، از قبیل چیستی انسان، جایگاه او در جهان، آینده وی و نیز ویژگی‌های متمایز انسان و هویت انسانی او پرداخته می‌شود.

پرسش‌های سایر گزیده‌ها

۱) گاهی به جای «انسان‌شناسی» از واژه «خودشناسی» استفاده می‌شود؛ باید توجه کنیم که «خودشناسی» گاه به معنی شناخت هر کس از خود و ویژگی‌ها و خصلت‌های خودش به کار می‌رود؛ معنای اخیر بیشتر در مباحث تربیتی کاربرد دارد.

۲ و ۳) یک بخش از مباحث مربوط به فلسفه (نه مهم‌ترین بخش) تفکر فلسفی دربارهٔ انسان یا «انسان‌شناسی فلسفی» است. پس موضوع تفکر فلسفی دربارهٔ انسان همان موضوع انسان‌شناسی فلسفی است. هم‌چنین واژه خودشناسی، اگر به معنی شناخت هر کس از خود و ویژگی‌ها و خصلت‌های خودش به کار رود؛ آن‌گاه بیشتر در مباحث تربیتی کاربرد دارد. اما وقتی خود در معنای حقیقت انسانی به کار برود، خودشناسی معادل انسان‌شناسی خواهد بود.

۳ در انسان‌شناسی فلسفی به مسائل مهم و بنیادین دربارهٔ انسان، از قبیل چیستی انسان، جایگاه او در جهان، آینده وی و نیز ویژگی‌های متمایز انسان و هویت انسانی او پرداخته می‌شود. به طور خلاصه، در انسان‌شناسی فلسفی، مسائلی از این قبیل مطرح می‌شود: ۱- آیا انسان علاوه بر بدن، ساحت دیگری چون نفس دارد؟ ۲- کدام‌یک از نفس و بدن، حقیقت انسان را تشکیل می‌دهند؟ ۳- رابطهٔ نفس و بدن چگونه است؟ ۴- کدام‌یک از نفس و بدن در پیدایش بر دیگری مقدم هستند؟ و -

اما این پرسش که «آیا انسان توانایی شناخت جهان را دارد و چگونه؟» در معرفت‌شناسی مورد بررسی قرار می‌گیرد نه در انسان‌شناسی فلسفی که یکی از فلسفه‌های مضاف به شمار می‌رود.

۴ ارسطو نظر استاد خود افلاطون را پذیرفت که قوهٔ نطق و قابلیت حیات مربوط به نفس است، نه بدن. بدن بدون نفس، یک موجود مرده است.

پرسش‌های سایر گزیده‌ها

۱) ارسطو نظر استاد خود افلاطون را پذیرفت که قوهٔ نطق و قابلیت حیات مربوط به نفس است، نه بدن.

۲) ارسطو، برای انسان دو بُعد روحی و مادی قائل است و حقیقت انسان را همان روح و نفس وی می‌داند. از نظر وی، احساسات، قوهٔ تفکر و ادراکات و اختیار و اراده از ویژگی‌های نفس است.

۳) از نظر ارسطو، نفس انسان در هنگام تولد، حالت بالقوه دارد و هیچ چیز بالفعلی ندارد. نه علم، نه احساس، نه محبت و نه نفرت و نه هیچ چیز دیگر. نفس، به تدریج این امور را کسب می‌کند و به «فعلیت» می‌رسد و کامل و کامل‌تر می‌شود. (پس نفس انسان دارای مفاهیم بدیهی نیست). مقصود از «ناطق» بودن انسان هم صرفاً سخن گفتن او نیست، بلکه مقصود اصلی، قوهٔ تفکر و تعقل است. انسان با قوهٔ تفکر خود استدلال می‌کند؛ یعنی از تصدیقات و تصورات خود کمک می‌گیرد و استدلال را سامان می‌دهد. گویا در هنگام استدلال، با خود نطق می‌کند، پس از تنظیم استدلال لیز با سخن گفتن و نطق، محتوای استدلال را به دیگران منتقل می‌نماید.

۸۶ (۲) از نظر ارسطو، نفس انسان در هنگام تولد، حالت بالقوه

دارد و هیچ چیز بالطنی ندارد، به طبع نه احساسی، نه محبت و نه طرب و نه هیچ چیز دیگر نفسی، به تدریج این امور را کسب می‌کند و سه دفعه کسب می‌رسد و کامل و کامل می‌شود اما نظر افلاطون، این گونه نیست

پروسی نظریه‌ها

(۱) از نظر افلاطون، نفس با روش‌های فیزیکی انسان گشت و وجه و حرکت از نفس باید و طبیعت اصلی هر انسانی باشد تا بدین وسیله نفس زیبا شود و سه فضایل آراسته گردد از نظر ارسطو، نفس انسان در هنگام تولد حالت بالقوه دارد و هیچ چیز بالطنی ندارد، به طبع نه احساسی، نه محبت و نه طرب و نه هیچ چیز دیگر نفسی، به تدریج این امور را کسب می‌کند و سه دفعه کسب می‌رسد و کامل و کامل می‌شود پس از نظر ارسطو، نفس انسان می‌تواند به تدریج پرورش یابد و زیبا شود و به فضایل آراسته گردد

(۲) ارسطو نظر استاد خود افلاطون را پذیرفت که قوه مطلق و قابلیت حساب مربوط به نفس است، نه نفس بدن نفسی، یک موجود مرده است

(۳) هم از نظر افلاطون و هم از نظر ارسطو، نفس، جزء عقلانی انسان است که نور از حیوانات متمایز می‌کند و حیرت‌ناپذیر است یعنی هر دو فیلسوف معتقدند که اندیشه‌ورزی به نفس انسان اختصاص دارد و وجه تمایز انسان از حیوانات دیگر نیز همین قوه اندیشه‌ورزی است

۸۷ (۲) در دوره جدید اروپا، همان‌طور که فیلسوفان اروپایی از جهت

معرفت‌شناسی به دو گروه «عقل‌گرایان» و «تجربه‌گرایان» تقسیم شدند، از جهت انسان‌شناسی نیز به تدریج، دو تئوری از انسان پیدا کردند. پس می‌توان انسان‌شناسی هر فیلسوفی را متناسب با هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی او دانست.

در دوره جدید اروپا، از جهت انسان‌شناسی دو تئوری از انسان رواج داشته یک جریان، همانند افلاطون و ارسطو، هم‌چنان معتقد به وجود «نفس» یا «روح» هستند و برای انسان دو بُعد روحی و مادی قائل‌اند و حقیقت انسان را همان روح و نفس وی می‌دانند. اما جریان دیگر، به این سو تمایل دارند که با اصولاً وجود «نفس» را انکار کنند و انسان را یک موجود مادی بدانند و یا نفس را چیزی فرعی نسبت به بدن تلقی کنند و از آثار و لوازم بدن به شمار آورند پس عبرت‌گزینه (۱) یعنی بر این که «نفس عاری از هر گونه هستی واقعی و چیزی فرعی نسبت به بدن تلقی می‌شده تنها به دیدگاه مخالفان وجود نفس اشاره می‌کند عبارت‌گزینه (۲) یعنی «در آن، وجود نفس و بدن به عنوان دو امر اسبیل مورد پذیرش قرار گرفته» و عبرت‌گزینه (۴) یعنی «فیلسوفان این دوره، به نوعی تمایز و تفاوت بین بدن و نفس قائل بودند» با دیدگاه منکران وجود نفس نیز سازگار نیست

۸۸ (۲) کانت با استدلال دیگری که با استدلال دکارت متفاوت بود،

به اثبات حقیقت نفسانی انسان و اراده و اختیار آن پرداخت. او از این راه، نفس مختار و اراده آزاد انسان را اثبات کرد و گفت انسان یک موجود اخلاقی و برخوردار از وجدان اخلاقی است و یک چنین ویژگی بدون وجود اختیار و اراده آزاد معنا ندارد. اختیار نیز ویژگی نفس است، نه بدن که یک امر مادی است.

پروسی نظریه‌ها

(۱) دکارت و کانت، اعتقاد دارند که انسان علاوه بر بدن، یک حقیقت روحانی هم دارد که اختیار و اراده مربوط به آن است

(۲) روش دکارت، برای اثبات حقیقت نفسانی انسان با روش دکارت متفاوت است

۸۷ (۱) از نظر ماتریالیست‌ها و داروینست‌ها، چون تفاوت واقعی میان

انسان و سایر حیوانات وجود ندارد، نمی‌توان برای انسان ارزش ویژه‌ای قائل شد. مثلاً اگر انسان به اخلاقی و فضایل اخلاقی توجه می‌کند، به این دلیل نیست که فیلسوف‌گرای در روح و فطرت او وجود دارد، بلکه به این دلیل است که انسان‌ها، وارد زندگی اجتماعی و زیست اجتماعی شده‌اند و این زیست اجتماعی آن‌ها را وامدار به ابداع اصول اخلاقی و رعایت آن‌ها کرده است تا بتوانند با هم زندگی کنند.

پروسی نظریه‌ها

(۲) از نظر ماتریالیست‌ها و داروینست‌ها، چون تفاوت واقعی میان انسان و

سایر حیوانات وجود ندارد، نمی‌توان برای انسان ارزش ویژه‌ای قائل شد

(۳) یکی از ماتریالیست‌های اولیه نوماس هابز است که در قرن هفدهم در انگلستان می‌زیست او ذهن بشر را یک ماشین پیچیده مادی تلقی می‌کرد که شبیه یک دستگاه مکانیکی، مثل موتور اتومبیل، کار می‌کند. پس از دید هابز، ذهن ما یک ماشین مادی است.

۸۸ (۲) در دوره جدید اروپا، همان‌طور که فیلسوفان اروپایی از جهت

معرفت‌شناسی به دو گروه «عقل‌گرایان» و «تجربه‌گرایان» تقسیم شدند، از جهت انسان‌شناسی نیز به تدریج، دو تئوری از انسان پیدا کردند و دو جریان را پدید آوردند که تاکنون نیز این دو جریان هم‌چنان در مباحثات فلسفی اروپا حضور دارند. یک جریان، همانند افلاطون و ارسطو، هم‌چنان معتقد به وجود «نفس» یا «روح» هستند و برای انسان دو بُعد روحی و مادی قائل‌اند و حقیقت انسان را همان روح و نفس وی می‌دانند. گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) به این دیدگاه اشاره می‌کنند. اما جریان دیگر، به این سو تمایل دارند که با اصولاً وجود «نفس» را انکار کنند و انسان را یک موجود مادی بدانند و یا نفس را چیزی فرعی نسبت به بدن تلقی کنند و از آثار و لوازم بدن به شمار آورند گزینه (۲) بیانگر این نوع بینش است.

۸۹ (۳) کانت معتقد است که انسان یک موجود اخلاقی و برخوردار از

وجدان اخلاقی است و یک چنین ویژگی بدون وجود اختیار و اراده آزاد معنا ندارد. اختیار نیز ویژگی نفس است، نه بدن که یک امر مادی است

پروسی نظریه‌ها

(۱) کانت نمی‌گوید که موجود دارای اختیار و اراده، موجودی اخلاقی است بلکه می‌گوید موجود اخلاقی و برخوردار از وجدان اخلاقی دارای اختیار و اراده آزاد است.

(۲) از نظر کانت، بدن یک امر مادی است.

(۴) کانت، با استدلال دیگری که با استدلال دکارت متفاوت بود، به اثبات حقیقت نفسانی انسان و اراده و اختیار آن پرداخت. او از این راه، نفس مختار و اراده آزاد انسان را اثبات کرد و گفت انسان یک موجود اخلاقی و برخوردار از وجدان اخلاقی است و یک چنین ویژگی بدون وجود اختیار و اراده آزاد معنا ندارد. اختیار نیز ویژگی نفس است، نه بدن که یک امر مادی است پس کانت ابتدا از طریق اخلاقی بودن انسان، اختیار و اراده انسان و از طریق اراده و اختیار انسان، نفس انسان را اثبات کرد.

۹۳) مابالمستحده، نمنای از فیلسوفان هستند که می‌گویند همه موجودات و از جمله انسان فقط یک بُعد و یک ساخت دارند که همان بُعد مادی و جسمانی است. آنان می‌گویند ذهن و روان هم چیزی حر معز و متسلط اصحاب انسان نیست. از نظر مابالمستحده، انسان یک مانسین مادی بسیار پیچیده است، نه چیزی فراتر از آن پس این فیلسوفان نمی‌توانند از تعامل نفس با بدن سخن بگویند زیرا اعتقادی به وجود نفس ندارند. اما کانت و دکارت در این امر اطلاق نظر دارند که نفس انسان از قوانین فیزیکی تبعیت نمی‌کند. ولی بدن مانند دیگر اجسام از قوانین فیزیکی تبعیت می‌کند و اراد نیست.

پروسی سایر نظرگاهها،

۲) از نظر دکارت و کانت، نفس انسان از قوانین فیزیکی تبعیت نمی‌کند. ولی بدن مانند دیگر اجسام از قوانین فیزیکی تبعیت می‌کند و اراد نیست.
۳) برخی از فیلسوفان دوره جدید اروپا که هگل‌گرا هستند، از تعامل نفس و بدن سخن می‌گویند.

۴) کانت، با استدلال دیگری که با استدلال دکارت متفاوت بود، به اثبات حقیقت نفسی انسان و اراده و اختیار آن پرداخت.

۹۴) فیلسوفان مسلمان با استفاده از آن چه از افلاطون و ارسطو و بهرون آن دو به دستشان رسیده بود و نیز با الهام از آموزه‌های دینی خود، در توضیح و تبیین حقیقت انسان، قدم‌های بلندی برداشتند و اناری از خود باقی گذاشتند که شایسته قدرانی است. (رد گزینة (۲۳)) این فیلسوفان به خصوص فارابی، ابن سینا، خواجه نصیر، سهروردی، میرداماد، ملاصدرا، سبزواری و نیز بسیاری از فیلسوفان مسلمان دوره معاصر تأکید می‌کنند که نمی‌توان انسان را به یک موجود صرفاً زمینی و مادی تقلیل داد و در همان حال برای وی ویژگی‌هایی متعالی و ارزشمند مانند آزادگی، کرامت انسانی، نوع‌دوستی و فضایی از این قبیل قائل شد. (رد گزینة (۲۲)) آنان هم‌چنین با تفکر و تعمق فکری، دینی را قبول کرده بودند که در کتاب آسمانی به روشنی و وضوح از حقیقتی به نام «روح» سخن گفته و آن را هدیه‌ای الهی و غیرزمینی شمرده است. (رد گزینة (۱))، یعنی فیلسوفان مسلمان درباره ماهیت انسان مبنی بر این‌که آیا انسان موجودی تک‌ساحتی است یا بُعدی مجرد نیز دارد، اختلاف نظر نداشتند. این فیلسوفان تلاش می‌کنند که حقیقت متعالی انسان را بشناسند و جایگاه برتر او در هستی را نشان دهند.

۹۵) فیلسوفان مسلمان، و به خصوص فارابی، ابن سینا، خواجه نصیر، سهروردی، میرداماد، ملاصدرا، سبزواری و نیز بسیاری از فیلسوفان مسلمان دوره معاصر تأکید می‌کنند که نمی‌توان انسان را به یک موجود صرفاً زمینی و مادی تقلیل داد و در همان حال برای وی ویژگی‌هایی متعالی و ارزشمند مانند آزادگی، کرامت انسانی، نوع‌دوستی و فضایی از این قبیل قائل شد.

پروسی سایر نظرگاهها،

۲) فیلسوفان مسلمان با تفکر و تعمق فکری، دینی را قبول کرده بودند که در کتاب آسمانی (قرآن) به روشنی و وضوح از حقیقتی به نام «روح» سخن گفته و آن را هدیه‌ای الهی و غیرزمینی شمرده است.
۳ و ۴) کتاب آسمانی (قرآن) انسان را موجودی جاویدان، جانسین خدا در زمین و مسجود فرشتگان محسوب کرده که آسمان‌ها و زمین را خداوند برای او آفریده و آماده ساخته است.

۹۳) سهروردی به جای مفهوم «وجود»، بیشتر از مفهوم «نور» استفاده می‌کرد. او معتقد بود که هستی، مراتب نور است. خداوند که نور محض است و هیچ ظلمتی در او راه ندارد، «نورالانوار» است. سایر مراتب وجود، نور هستی خود را از نورالانوار دریافت می‌کنند، اما چون نور کامل نیستند، ترکیبی از نور و ظلمتند.

پروسی سایر نظرگاهها،

۲ و ۳) از نظر سهروردی، سایر مراتب وجود، چون نور کامل نیستند، ترکیبی از نور و ظلمتند.

۴) تنها «نورالانوار» است که نور محض است و هیچ ظلمتی در او راه ندارد.

۹۴) از منظر مکتب فلسفی متعالمه، اگر چه انسان ظرفیت و استعداد بی‌نهایت دارد اما این استعداد، به معنای رسیدن حتمی وی به کمالات نیست. انسان باید با اختیار و اراده خود، این ظرفیت را به فعلیت برساند، یعنی باید مسیر تکاملی به سوی خدا را انتخاب نماید و با ایمان و عمل، این مسیر را طی کند. البته او اختیار دارد که مسیرهای دیگری غیر از مسیر تکامل را برگزیند. بنابراین در ابتدای زندگی هر انسانی معلوم نیست وی چه هویتی خواهد داشت، شجاع خواهد بود یا ترسو؟ بخشنده خواهد بود یا بخیل؟ عالم خواهد بود یا نادان؟ همه این‌ها به صورت بالقوه در وجود انسان هست و بالفعل شدن هر کدام از آن‌ها، به گزینش‌ها و شیوه زندگی افراد مربوط است.

۹۵) از نظر دکارت، روح و بدن کاملاً از یکدیگر مجزا هستند و خاصیت‌های متفاوت دارند، گرچه با یکدیگر هستند و روح از بدن استفاده می‌کند. روح از قوانین فیزیکی آزاد است ولی بدن مانند دیگر اجسام از قوانین فیزیکی تبعیت می‌کند و آزاد نیست اما ابن سینا برخلاف دکارت معتقد است که وقتی بدن انسان دوره جنینی را در رحم مادر گذراند و به مرحله‌ای رسید که صاحب همه اندام‌های بدنی شد، خداوند روح انسانی را به آن عطا می‌کند. این روح که جنبه غیرمادی دارد و از جنس موجودات مجرد است، استعداد کسب علم از طریق تفکر را دارد. این روح هم‌چنین می‌تواند آسوری از قبیل اخلاق، عشق، دوستی، نفرت، پرستش و معنویت را دریاورد و آن‌ها را در خود پدید آورد.

پروسی سایر نظرگاهها،

۱) از نظر ابن سینا، نفس انسان استعداد کسب علم از طریق تفکر و تعقل را دارد.
۲) عبارت «تنها چیزی که دارای عقل و خرد است، نفس است» با دیدگاه ابن سینا سازگار است.

۴) در اندیشه ابن سینا، روح ضمیمه‌شده به بدن است.

۲) بررسی مهارت‌هاک نادرست،

الف) بیانگر انگیزه بیرونی است.

ج) بیانگر انگیزه بیرونی است.

۳) گزینه (۳) به دامنه حمایتی دوستان اشاره دارد و جزء عوامل

بیرونی به شمار می‌رود. اما سایر گزینه‌ها به عوامل فردی مؤثر بر شکل‌گیری

باورهای غلط اشاره دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) نامیدی (۲) بی‌ارزشی

(۴) ناتوانی

۴) در عبارت اول بین شناخت و رفتار فرد ناهماهنگی وجود

دارد. یعنی با این‌که فرد می‌داند چالشی برایش ضرر دارد، همچنان به رفتارهای

اشتباه خود ادامه می‌دهد.

در عبارت دوم فرد با درماندگی آموخته‌شده مواجه شده است. یعنی بین کار و

تلاش و پیامد نتیجه آن رابطه‌ای نمی‌بیند.

۳) استناد اسنادی درونی، پایدار و غیرقابل کنترل است.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) دشواری تکلیف ← اسناد بیرونی، غیرقابل کنترل و پایدار

(۲) اراده ← اسناد درونی، قابل کنترل و ناپایدار

(۴) دشواری تکلیف ← اسناد بیرونی، غیرقابل کنترل و پایدار

۱) از عوامل نگرش کاملاً منفی، درماندگی آموخته‌شده و

ناماهنگی شناختی است.

عبارت دوم به ادراک کنترل اشاره دارد.

عبارت سوم به هدفمندی اشاره دارد.

۲) نظام باورهای هر فرد در جامعه، موتور محرکه قوی جهت

دستیابی به هدف‌های فردی و جمعی است.

۱) فرد باید از دو موقعیت بد یعنی مبتلا شدن به سرماخوردگی و

تحمل تنگی نفس بر اثر ماسک یکی را انتخاب کند. (تعارض اجتناب - اجتناب)

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۲) تعارض گرایش - اجتناب (۳) تعارض گرایش - اجتناب

(۴) تعارض گرایش - گرایش

۳) حسین خود را کوچک می‌شمارد و با وجود تمرین در

مسابقات شرکت نمی‌کند.

فرزانه به خود اعتماد افراطی دارد و به دلیل شاکرد اول بودن مطالعه کافی ندارد.

۱) رئیس صدا و سیما به وسیله رهبری انتخاب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۲، ۳ و ۴ به وسیله انتخابات تعیین می‌شوند.

۱) اطاعت کورکورانه از خواهر ← وابسته

خراب کردن ساعت قیمتی و شکستن تلفن همراه ← تکانشی

هر روز دست، دست کردن ← اجتنابی